

LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

Vak:	AV Frans	3/3 It/w
	Basisvorming	
Studierichting:	Alle richtingen	
Onderwijsvorm:	ASO	
Graad:	derde graad	
Leerjaar:	eerste en tweede leerjaar	
Leerplannummer:	2014/015 (vervangt 2004/038)	
Nummer inspectie:	2014/1025/1//D (vervangt 2004/ 41 // 1/ B / BV / 1 / III //D/)	

Go!2020
samen dromen
vormgeven

GO!

onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

pedaGOgische begeleidingsdienst

Willebroekkaai 36
1000 Brussel

INHOUD

Visie	2
Beginsituatie	3
Algemene doelstellingen	5
Leerplandoelstellingen / leerinhouden	6
Luisteren en kijken.....	11
Lezen	18
Spreken	26
Mondelinge interactie	32
Schrijven	37
Kennis.....	43
Attitudes.....	53
Pedagogisch-didactische wenken	57
Algemene pedagogisch-didactische wenken	57
Minimale materiële vereisten	62
Evaluatie	63
Bibliografie	65

VISIE

Het Pedagogisch Project van het GO! beoogt een vreemdetalenonderwijs dat praktisch, actief en communicatief gericht is. Het gaat om vreemdetalenonderwijs dat bijdraagt aan de vorming van jongeren die zich vlot in de vreemde taal kunnen uitdrukken in authentieke communicatieve situaties, die plezier beleven aan de communicatie met anderen en aan het leren van taal en cultuur. Hiernaast gaat het ook om vreemdetalenonderwijs dat de ontwikkeling ondersteunt van attitudes als openheid, inlevingsvermogen, intellectuele nieuwsgierigheid en kritische zin.

Met deze visie onderschrijft het Pedagogisch Project voor vreemdetalenonderwijs van het GO! het gedachtengoed van de geactualiseerde eindtermen van de Vlaamse Overheid.

Over het belang van meertaligheid bestaat weinig twijfel. De Europese en zelfs mondiale positie van Vlaanderen en zijn specifieke ligging in een drietalig land, maken dat meertaligheid niet alleen een enorme troef is, maar zelfs een noodzaak. Het Vlaamse onderwijs wil tegemoetkomen aan een van de doelstellingen van de Europese Unie die stelt dat elke EU-burger naast zijn moedertaal ook minstens twee vreemde talen moet beheersen om het op persoonlijk, maatschappelijk en economisch vlak beter te doen.

BEGINSITUATIE

WELKE VOORKENNIS?

In de **tweede graad** hebben de leerlingen gedurende het eerste en het tweede leerjaar drie uur Frans gekregen in de basisvorming. Daarnaast is het mogelijk dat leerlingen een extra uur Frans volgden via het complementair gedeelte. Voor de invulling van dit extra uur voorziet het leerplan van de tweede graad geen bijkomende leerplandoelen, maar worden er suggesties voor verdieping gegeven.

Zowel de visie als de inhoud van dit leerplan sluiten nauw aan op het leerplan van de tweede graad. We raden de leraar¹ van de derde graad ten stelligste aan om het leerplan tweede graad aso grondig door te nemen om zo een duidelijk en volledig zicht te krijgen op de beginsituatie.

Bij het ontwikkelen van dit leerplan werd de **leerlijn** die loopt van de derde graad van het basisonderwijs tot en met de derde graad van het secundair onderwijs sterk bewaakt. U vindt in de virtuele klas Frans op smartschool de leerlijnen doorheen alle leerplannen Frans en dit zowel voor de taaltaken, de tekstkenmerken, de strategieën, de kennis als de attitudes.

Om de voorkennis van onze leerlingen algemeen te typeren, grijpen we terug naar het gemeenschappelijk **Europees Referentiekader (ERK)**² voor Moderne Vreemde Talen. Dit kader maakt het mogelijk om taalbeheersing te beschrijven en beoordelen a.d.h.v. eenduidige criteria. Zowel in Vlaanderen als in internationaal verband vergemakkelijkt dit vergelijkingen tussen opleidingsaanbod en inpassing in de arbeidswereld.

Het ERK onderscheidt zes beheersingsniveaus van een vreemde taal:

- \checkmark de basisgebruiker: niveaus A1 en A2;
- \checkmark de onafhankelijke gebruiker: niveaus B1 en B2;
- \checkmark de vaardige gebruiker: niveaus C1 en C2.

Elk van deze zes niveaus wordt beschreven a.d.h.v. een reeks descriptoren (*can do*-statements) die weergeven wat iemand op een bepaald niveau kan doen en dit in de vijf vaardigheden.

Op het einde van de tweede graad aso worden voor de verschillende vaardigheden volgende ERK-niveaus vooropgesteld:

	Luisteren	Lezen	Spreken	Mondelinge interactie	Schrijven
2 aso	A2/B1	A2/B1	B1	B1	B1

Globaal genomen betekent dit dat de leerlingen bij de aanvang van de derde graad een brede basis hebben voor alle vaardigheden. Zij kunnen zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bv. persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie ...). Ook groeien zij in het begrijpen van de belangrijkste punten uit standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op school en in de vrije tijd. Zij kunnen zich redden in de meeste situaties die kunnen optreden tijdens reizen in gebieden waar de taal wordt gesproken. Zij kunnen een eenvoudige tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn. Zij kunnen een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kunnen kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.

¹ Overal waar leraar staat, is ook de vrouwelijke equivalent inbegrepen. Dubbele aanduidingen zouden de leesbaarheid schaden.

² Voor meer informatie over het ERK: zie de virtuele klas Frans op Smartschool.

Leerlingen starten niet allemaal met dezelfde achtergrond. De leraar moet rekening houden met de mate waarin de leerlingen **buitenschools contact met Frans hebben**. Dit contact heeft immers een sterke invloed op de taalvaardigheid en op de attitude van de leerlingen t.a.v. de taal. Zo spreken heel wat leerlingen in Brussel en in gemeenten met taalfaciliteiten thuis Frans. Er zijn echter ook leerlingen die nauwelijks voorkennis Frans hebben, zoals ex-OKAN leerlingen en Nederlandse leerlingen die in Vlaanderen secundair onderwijs komen volgen.

Onvermijdelijk zullen leraren hierop moeten inspelen en na een diagnose van de beginsituatie³ op zoek moeten gaan naar mogelijkheden voor differentiatie.

DOELGROEP

Dit leerplan voor de **basisvorming** is gemeenschappelijk voor de leerlingen van alle studierichtingen van de derde graad van het aso. Voor de leerlingen van de pool Moderne Talen wordt dit leerplan aangevuld met het poolleerplan Moderne Vreemde Talen.

Met dit graadleerplan kan de leraar zelf beslissen wat in het eerste of in het tweede leerjaar van de derde graad behandeld wordt. Het is aan de leraar om dit te concretiseren a.d.h.v. een evenwichtig jaarplan. De coördinatie van deze jaarplannen over jaren en graden heen is een belangrijk aandachtspunt voor de vakgroep.

³ Voor meer bronnen: zie de virtuele klas Frans op Smartschool.

ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Het **Pedagogisch Project van het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** wil mensen vormen die intellectueel nieuwsgierig blijven met een levenslange bereidheid tot studie en vorming, vanuit ervaringsgerichtheid. Het streeft een dynamisch mens- en maatschappijbeeld na en het draagt bij tot de vorming van mensen die willen communiceren “in een open geest en met belangstelling en respect voor de cultuur van de gebieden waar de vreemde taal gesproken wordt”.

De algemene doelstellingen van het moderne vreemdetalenonderwijs over alle graden sluiten hierop aan:

- leerlingen gebruiken taal als een interactief communicatiemiddel, zowel binnen als buiten de klas;
- leerlingen kunnen hun taalgebruik afstemmen op het doel van de taalkaak;
- leerlingen beheersen de nodige ondersteunende kennis (woorden, grammaticale constructies, socioculturele aspecten) voor het uitvoeren van de taalkaak;
- leerlingen beheersen de nodige strategieën om hun taalkaak tot een goed einde te brengen;
- leerlingen beleven plezier aan taal leren en aan intercultureel contact met anderstaligen.

Om het globale beheersingsniveau op het einde van de derde graad te typeren, grijpen we opnieuw terug naar de **ERK-niveaus** (cf. vorig hoofdstuk “Beginsituatie”):

	Luisteren	Lezen	Spreken	Mondelinge interactie	Schrijven
3 aso	B1	B1	B1	B1	B1

Zoals aangegeven in de tabel, beoogt de derde graad aso een verankering van het niveau B1 en dit voor alle vaardigheden. Dit betekent dat de leerling de belangrijkste punten begrijpt uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken. Dat hij zich kan redden in alledaagse talige situaties en eenvoudige teksten kan produceren over vertrouwde of persoonlijke onderwerpen.

Sommige leerlingen beschikken over extra lestijden Frans uit het complementair gedeelte. Voor deze leerlingen kunnen we streven naar een hoger niveau. De descriptoren van ERK-niveau B2 zijn daarvoor richtinggevend. Op dit niveau is de leerling in staat om de hoofdgedachte van complexere teksten te begrijpen. Hij kan met een groter gemak en spontaneïteit aan gesprekken deelnemen, teksten produceren over een breder scala van onderwerpen en een eigen standpunt verdedigen.

Voor het extra lesuur uit het specifiek gedeelte van de pool moderne talen verwijzen we naar het desbetreffende leerplan. Met dit poolleerplan beogen we, naast een verbreding van de communicatieve vaardigheden, ook het verdiepend bestuderen van taalphenomenen.

LEERPLANDOELSTELLINGEN / LEERINHouden

De doelstellingen in dit leerplan komen overeen met de eindtermen, die steeds rechts bovenaan aangeduid worden met hun decretaal nummer.

Er werd getracht elke doelstelling te concretiseren a.d.h.v. enkele *can do*-statements⁴. Deze moeten louter beschouwd worden als mogelijke voorbeelden, als inspiratie voor andere mogelijke realisaties en niet als verplichte leerinhoud. Naast elk voorbeeld vindt u een verwijzing naar de tekstsoort waarop deze concretisering van toepassing is.

Dit leerplan laat de leraar de nodige vrijheid om zelf de middelen te kiezen waarmee hij de leerplandoelstellingen wil realiseren. Bij de aanvang van het schooljaar bepaalt de leraar welke leerinhouden hij wil aanbrengen, inoefenen en evalueren opdat de leerlingen de leerplandoelstellingen kunnen realiseren. Om oordeelkundig te kunnen kiezen, houdt hij rekening met:

- de doelstellingen die het vorige schooljaar⁵ bereikt werden;
- het profiel van de doelgroep (leerstijl⁶, noden, motivatie);
- de leefwereld en belangstellings sfeer van de leerlingen;
- de authenticiteit en maatschappelijke relevantie van de teksten;
- de specificiteit van de studierichting.

HOE DE LEERPLANDOELSTELLINGEN CORRECT LEZEN EN GEBRUIKEN?

Om efficiënt en correct met dit leerplan aan de slag te kunnen gaan, is het belangrijk dat de gebruikte begrippen eerst scherp gesteld worden.

Vijf vaardigheden

Zoals in het “Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen” worden de eindtermen ingedeeld in vijf vaardigheden i.p.v. vier: luisteren en kijken, lezen, spreken, mondelinge interactie en schrijven. De vroegere ‘spreek- en gespreksvaardigheid’ is dus opgesplitst in ‘spreken’ en ‘mondelinge interactie’, waarmee de klemtoon meer komt te liggen op de communicatieve vaardigheid. De leerplandoelstellingen worden beschreven per vaardigheid, hoewel in de lespraktijk luisteren, lezen, mondelinge interactie, spreken en schrijven zoveel mogelijk geïntegreerd worden aangeboden.

Taaltaken

De leerplandoelen beschrijven taaltaken die leerlingen in relevante communicatieve situaties moeten kunnen uitvoeren. Taaltaken worden geformuleerd met behulp van handelingswerkwoorden zoals: achterhalen, herkennen, selecteren, nazeggen, invullen.

Teksten, tekstsoorten, tekstkenmerken

Alle taaltaken hebben betrekking op ‘teksten’, hiermee wordt bedoeld alles wat leerlingen beluisteren en lezen, maar ook schrijven en zeggen. Teksten worden op basis van hun meest dominante kenmerk ingedeeld in vijf tekstsoorten.

⁴ Een reeks zinnen (*can do*'s) die uitdrukken wat iemand binnen een welbepaalde taalkaak of context moet kunnen doen met de taal.

⁵ We onderlijnen nogmaals het belang van duidelijke afspraken met de collega van het vorige jaar.

⁶ Leerstijlen hebben betrekking op de wijze van waarnemen, probleemoplossend, leren, denken en verwerven van vaardigheden waaraan de leerling de voorkeur geeft.

Tekstsoort	Dominant kenmerk	Voorbeelden
Informatieve teksten	het overbrengen van informatie	schema, tabel, artikel, nieuwsitem, mededeling, folder, verslag, formulier, brief, e-mail, documentaire, interview, gesprek, uiteenzetting (door de leraar)
Prescriptieve teksten	het rechtstreeks sturen van het handelen van de ontvanger	instructie (m.b.t. klasgebeuren), opschrift, waarschuwing, gebruiksaanwijzing, handleiding, publieke aankondiging, reclameboodschap
Narratieve teksten	het verhalend weergeven van feiten en gebeurtenissen	reportage, scenario, relaas, interview, hoorspel, verhaal, film, feuilleton, reisverhaal
Artistiek-literaire teksten	expliciete aanwezigheid van de esthetische component	gedicht, chanson, kortverhaal, roman, toneel, stripverhaal
Argumentatieve teksten	het opbouwen van een redenering	pamflet, betoog, essay, discussie, debat

De moeilijkheidsgraad van een tekst wordt bepaald door de tekstsoort (een literaire tekst is doorgaans moeilijker dan een informatieve tekst), door de taaltaak (luidop lezen is makkelijker dan navertellen) en door een aantal intrinsieke kenmerken van die tekst. Zij worden geformuleerd onder volgende items:

- onderwerp (bv. eigen leefwereld en dagelijks leven);
- taalgebruikssituatie (bv. gericht tot de leerling, met visuele ondersteuning);
- structuur, samenhang en lengte (bv. af en toe iets langere teksten, eenvoudig samengestelde zinnen);
- uitspraak, articulatie en intonatie (bv. zorgvuldige articulatie, beperkt aantal uitspraakfouten);
- tempo en vlotheid (bv. normaal tempo, slechts sporadisch onderbrekingen);
- woordenschat en taalvariëteit (bv. eenduidig in de context, standaardtaal).

Verwerkingsniveaus

Ook het verwerkingsniveau beïnvloedt de moeilijkheidsgraad van een taaltaak. Er bestaan vier verwerkingsniveaus waarbij het volgende niveau telkens het voorafgaande niveau insluit:

- **kopiërend niveau:** teksten of woorden letterlijk weergeven (nazeggen, voorlezen, overschrijven); er gebeurt hier geen verwerking van de aangeboden informatie;
- **beschrijvend niveau:** de beluisterde of gelezen informatie inhoudelijk opnemen zoals ze wordt aangeboden of de informatie mondeling of schriftelijk weergeven zoals ze zich heeft voorgedaan: in de informatie als zodanig wordt geen 'transformatie' aangebracht; men neemt van de structuur meer over dan dat men ze wijzigt;
- **structurerend niveau:** afhankelijk van het gestelde doel de informatie selecteren en op persoonlijke en overzichtelijke wijze ordenen; de eigen inbreng in formulering en structurering is groter dan hetgeen wordt overgenomen;
- **beoordelend niveau:** de informatie achterhalen, op een persoonlijke wijze ordenen én beoordelen op basis van informatie uit andere bronnen (andere gelezen of beluisterde teksten, voorkennis).

Strategieën

Taalonderwijs is vooral onderwijs in vaardigheden, maar ook onderwijs in het leren verwerven van die vaardigheden.

Leerlingen hebben er baat bij zich bewust te zijn van hun taalleerproces, van wat voor hen efficiënte en minder efficiënte aanpakken zijn. Zij zullen maar zelfstandige leerders en vaardige taalgebruikers worden indien zij verschillende strategieën flexibel kunnen inzetten en kunnen reflecteren op hun eigen gebruik van strategieën.

Een strategie is een doelgerichte cognitieve operatie die de uitvoering van een taak vergemakkelijkt, met andere woorden: een strategie helpt een taalgebruiker om een taalkaak gerichter en efficiënter uit te voeren. Het werken aan strategieën betekent dat we de leerlingen bewust/expliciet een taalkaak *leren* uitvoeren. Leerlingen worden hier ook intensief op getraind in de lessen Nederlands. Het is dus belangrijk de leerlingen te wijzen op de inzetbaarheid van deze aangeleerde strategieën bij het uitvoeren van taaltaken in een vreemde taal.

Kennis

Vaardigheden en kennis horen onlosmakelijk samen. Inzicht in allerlei taalverschijnselen en reflectie op het eigen taalgebruik en dat van anderen bevorderen de taalvaardigheid. Daarom werden in de nieuwe eindtermen beide luiken versterkt en werd de kenniscomponent geconcretiseerd. Zo weet de leraar welke basiskennis qua grammatica en woordvelden de leerling nodig heeft om op een bepaald niveau te communiceren. De leerplandoelen rond kennis worden gekoppeld aan de vaardigheden waarbinnen deze kennis moet ingezet worden.

Attitudes

Attitudes⁷ hebben betrekking op een ingesteldheid, een 'zijn'. Om taaltaken uit te voeren zijn attitudes zoals spreek-, schrijf-, lees- en luisterbereidheid noodzakelijk. Leraren moeten deze groeiende bereidheid om in communicatie te treden en informatie uit te wisselen stimuleren en verder ontwikkelen a.d.h.v. daartoe voorziene activiteiten.

TEKSTKENMERKEN

Zowel volgende overzichtstabel als de tabellen bij het begin van elke vaardigheid kan u als bladwijzer gebruiken om bestaand en nieuw lesmateriaal te screenen op basis van de vooropgestelde verplichte tekstenmerken.

⁷ Attitudes worden met een asterisk aangeduid. Zij zijn enkel na te streven, niet te realiseren.

					
onderwerp	eigen leefwereld en dagelijks leven				
	onderwerpen van meer algemene aard (voor luisteren en lezen: onder meer m.b.t. de actualiteit)				
	vrij concreet met af en toe enige abstractie		vrij concreet		
taalgebruiks-situatie	voor de leerlingen relevante (voor schrijven: tevens vertrouwde) taalgebruikssituaties				
	met aandacht voor digitale media				
	met en zonder visuele ondersteuning (voor gespreksvaardigheid: met inbegrip van non-verbale signalen)				
	al dan niet met achtergrondgeluiden	met socioculturele verschillen tussen de Franstalige wereld en de eigen wereld	al dan niet met achtergrondgeluiden	de gesprekspartners richten zich tot elkaar en tot anderen	
lengte	af en toe langere teksten	af en toe relatief lange teksten	vrij korte en af en toe langere teksten		
structuur	tekststructuur met een zekere mate van complexiteit	A en AL teksten: niet al te complex gestructureerd I, P en N teksten: relatief complex gestructureerd	duidelijke tekststructuur		tekststructuur met een zekere mate van complexiteit
samenhang	samengestelde zinnen met een zekere mate van complexiteit		enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen met een beperkte mate van complexiteit		
		ook met redundante informatie	complexere elementen verbonden tot een coherente tekst	duidelijke, begrijpelijke lopende tekst waarbij indeling in alinea's en standaard lay-out zijn toegepast	
uitspraak articulatie intonatie	helder, zorgvuldig, duidelijk, natuurlijk		helder, zorgvuldig, duidelijk, natuurlijke intonatie		
	weinig afwijking van de standaardtaal		standaardtaal		
tempo vlotheid	normaal tempo		normaal tempo (met eventuele herhalingen en onderbrekingen)		
woordenschat	informeel en formeel				
	overwegend frequente woorden				
	overwegend eenduidig in de context		toereikend om duidelijke beschrijvingen te geven van en meningen te formuleren over de eigen leefwereld en onderwerpen van meer algemene aard		
taalvariëteit	ook met minimale afwijking van de standaardtaal	vaker minimale afwijking van de standaardtaal met aandacht voor taalvariëteiten	standaardtaal		

TEKSTKENMERKEN LUISTEREN EN KIJKEN
Onderwerp
<ul style="list-style-type: none">• Af en toe enige abstractie• Eigen leefwereld en dagelijks leven• Ook onderwerpen van meer algemene aard, onder meer m.b.t. tot de actualiteit
Taalgebruikssituatie
<ul style="list-style-type: none">• Voor de leerlingen relevante taalgebruikssituaties• Met en zonder achtergrondgeluiden• Met en zonder visuele ondersteuning• Met aandacht voor digitale media
Structuur – samenhang – lengte
<ul style="list-style-type: none">• Ook samengestelde zinnen met een zekere mate van complexiteit• Tekststructuur met een zekere mate van complexiteit• Af en toe iets langere teksten
Uitspraak – articulatie – intonatie
<ul style="list-style-type: none">• Heldere uitspraak• Zorgvuldige articulatie• Duidelijke, natuurlijke intonatie• Weinig afwijking van de standaardtaal
Tempo en vlotheid
<ul style="list-style-type: none">• Normaal tempo
Woordenschat en taalvariëteit
<ul style="list-style-type: none">• Overwegend frequente woorden• Overwegend eenduidig in de context• Ook met minimale afwijking van de standaardtaal• Informeel en formeel

LUISTEREN EN KIJKEN

Onderstaande leerplandoelstellingen moeten steeds gelezen worden samen met de decretaal vastgelegde **tekstkenmerken** die als bladwijzer op de voorgaande pagina van dit leerplan terug te vinden zijn.

In elke onderstaande leerplandoelstelling worden verschillende tekstsoorten opgenomen (met uitzondering van LPD 5 en 8). Deze leerplandoelstelling moet dan ook voor **elk van die tekstsoorten** gerealiseerd worden.

Sommige voorbeelden voor de tweede en derde graad zijn sterk gelijkend, maar het is essentieel dat de **moeilijkheidsgraad** van de aangeboden documenten geleidelijk opgebouwd wordt.

U vindt **voorbeelden van oefenvormen** bij de onderstaande taaltaken in de pedagogisch-didactische wenken (zie de virtuele klas Frans op Smartschool).

LEERPLANDOELSTELLING 1:		ET 1
de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau het onderwerp bepalen in informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten		
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
<p>Informatieve teksten zoals: nieuwsitem, weerbericht, mededeling, toeristische info, verslag, documentaire, interview, gesprek, uiteenzetting, presentatie.</p> <p>Prescriptieve teksten zoals: instructies (bv. m.b.t. klasgebeuren), waarschuwing, gebruiksaanwijzing, publieke aankondiging, recept, reclameboodschap.</p> <p>Narratieve teksten zoals: reportage, scenario, relaas, interview, luisterboek, verhaal, film(fragment), feuilleton, reisverhaal.</p> <p>Argumentatieve teksten zoals: discussie, debat.</p> <p>Artistiek-literaire teksten zoals: gedicht, kortverhaal, fabel, sprookje, romanfragment, toneel, sketch, chanson.</p>	<p>Voorbeeld (I)⁸: de leerlingen beluisteren een nieuwsbulletin en sommen een aantal van de aangeboden nieuwsonderwerpen op.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen geven het thema aan van bv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (I) een straatinterview (bv. solden, eetgewoontes ...). • (P) een boodschap van algemeen nut, een campagne (bv. milieubewuster leven, veilig rijgedrag ...). • (N) een reisverhaal (bv. de tegenslagen tijdens de reis, culturele verschillen ...). • (A) een debat (bv. huwelijk, sportethiek.). • (AL) een slam nummer (werkloosheid, liefde.). 	

⁸ We hebben getracht om voorbeelden op te sommen van elke tekstsoort; de afkortingen gebruikt in de voorbeelden staan voor de tekstsoorten: I = Informatieve teksten, P = Prescriptieve teksten, N = Narratieve teksten, A = Argumentatieve teksten, AL = Artistiek-Literaire teksten.

LEERPLANDOELSTELLING 2: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau de hoofdgedachte achterhalen in informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 2
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 1	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen geven op basis van een nieuwsflash over een land in oorlog, in een korte zin aan welke gebeurtenis er concreet heeft plaatsgevonden (bv. een vredesverdrag).</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen geven de boodschap van een campagne over veilig rijden weer (bv. geen alcohol achter het stuur).</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen geven de kerngedachte weer van een getuigenis over plastische chirurgie (bv. denk goed na vooraleer je iets onderneemt).</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen typeren uit een opiniepeiling in een drukke winkelstraat het standpunt van de geïnterviewden (bv. voor of tegen de sperperiode zijn).</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen geven na het beluisteren van een slam song de hoofdgedachte aan (bv. slam song over werkloosheid: de oorzaken).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 3: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau de gedachtegang volgen van informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 3
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 1	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen geven bij een nieuwsitem over een land in oorlog aan welke gebeurtenissen geleid hebben tot een keerpunt.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen bepalen bij een reclamespot de behoefte, de argumenten en de keuze voor een product.</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen geven de gedachtegang weer op basis van aangereikte kernwoorden uit een interview.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen ordenen de argumenten van de panelleden van een debat (bv. volgens persoon, chronologie ...).</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen reconstrueren het verhaal van een fabel a.d.h.v. tekeningen.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 4: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau relevante informatie selecteren uit informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 4
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 1	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen vullen op basis van een nieuwsflash een aangereikte ‘<i>grille d’écoute</i>’ in.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen voeren een complexe opdracht uit (bv. gegeven door de leerkracht): een nieuwe klasopstelling, een turnoefening, de uitleg bij een leesopdracht ...</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen sommen uit een reisverhaal de tegenslagen op.</p> <p>Voorbeeld (A): op basis van een debat (bv. over videospelletjes) geven de leerlingen aan welk argument persoon X gebruikt om zijn standpunt te staven (bv. het belang van de leeftijdsgrens).</p> <p>Voorbeeld (AL): op basis van een filmfragment geven de leerlingen aan of een bepaalde bewering juist is of niet en motiveren hun antwoord.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 5: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau de cultuuruitingen opzoeken die specifiek zijn voor een streek waar de doeltaal gesproken wordt</i>		ET 5
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 1	<p>Voorbeeld: de leerlingen beschrijven uit een filmfragment of documentaire tradities en gewoontes (bv. begroeten, eetgewoonten, feesten, festivals ...) en geven eventueel de verschillen aan met de eigen cultuur.</p> <p>Voorbeeld: bij het beluisteren van een liedje kruisen de leerlingen op een lijst aan welke argot-/verlanwoorden ze gehoord hebben.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 6: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau de informatie van informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten op overzichtelijke en persoonlijke manier ordenen</i>		ET 6
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD1	<p>Voorbeeld (I): tijdens het beluisteren van toeristische informatie maken de leerlingen een mindmap (bv. presentatie van een regio: monumenten, gastronomie, klimaat ...).</p>	

	<p>Voorbeeld (P): op basis van een boodschap van algemeen nut over gezond leven, ordenen de leerlingen de gegeven elementen volgens zelfbedachte categorieën: beweging, eetgewoontes, slaapgewoontes.</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen geven de chronologie van een verhaal weer.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen ordenen de argumenten van een debat volgens categorieën (bv. pro en contra, leeftijd, gender ...)</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen vatten een kortverhaal schematisch samen.</p>
--	---

LEERPLANDOELSTELLING 7: <i>de leerlingen kunnen op beoordelend niveau een oordeel vormen over informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 7
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD1	<p>Voorbeeld (I): op basis van toeristische info geven de leerlingen aan of de regio aantrekkelijk is en waarom.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen vergelijken twee verschillende publiciteitspots voor een gelijkaardig product (bv. parfum) en motiveren welke spot het best zijn doel bereikt.</p> <p>Voorbeeld (N): op basis van het relaas van een avontuurlijke reis, geven de leerlingen aan of de gemaakte keuzes adequaat zijn.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen luisteren naar verschillende argumenten en verklaren zich akkoord of niet.</p> <p>Voorbeeld (AL): op basis van een toneelstuk geven de leerlingen weer of een personage sympathiek is of niet en zij motiveren hun antwoord.</p>	

<p>LEERPLANDOELSTELLING 8:</p> <p><i>De leerlingen kunnen indien nodig de volgende strategieën toepassen:</i></p> <p>8.1 zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen;</p> <p>8.2 het luisterdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen;</p> <p>8.3 zeggen dat ze iets niet begrijpen en vragen wat iets betekent;</p> <p>8.4 gebruik maken van ondersteunende gegevens (talige en niet-talige) binnen en buiten de tekst;</p> <p>8.5 vragen om langzamer te spreken, iets te herhalen;</p> <p>8.6 hypothesen vormen over de inhoud van de tekst;</p> <p>8.7 de vermoedelijke betekenis van transparante woorden afleiden;</p> <p>8.8. de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context;</p> <p>8.9. relevante informatie in kernwoorden noteren.</p>	<p>ET 8</p>
<p>Voorbeelden en tips</p> <p>Het is heel belangrijk dat de leraar talen ook in de derde graad deze strategieën expliciet en herhaaldelijk behandelt om het leren leren van de leerlingen te ondersteunen.</p>	
<p>8.1. Zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen.</p> <p>Voorbeeld: de leraar stopt de opname op geregelde tijdstippen en vraagt de leerlingen in tweetallen of in een klasgesprek elkaar te vertellen wat ze begrepen hebben.</p> <p>Tip: de leraar vermeldt hoe lang het fragment duurt en hoeveel luisterbeurten de leerlingen krijgen.</p> <p>Tip: de leraar geeft nadien gerichte reflectievragen zoals ‘Kon je je lang genoeg concentreren?’, ‘Wat vond je van het taalgebruik van de spreker?’, ‘Wat vond je heel moeilijk of net gemakkelijk en waarom?’. De antwoorden op deze vragen kunnen ook in een waardeschaal gegoten worden (bv. van 1 tot 5). Het is niet de bedoeling dat de reflectie geëvalueerd wordt.</p>	
<p>8.2. Het luisterdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen formuleren vooraf welke info ze nodig hebben en gaan na welke hulpmiddelen ze hiervoor kunnen aanwenden (bv. geleidelijk een schema leren maken dat ze zullen invullen tijdens of na het luisteren, een mindmap opstellen, bepalen welke kernwoorden van belang zijn ...).</p>	
<p>8.3. Zeggen dat ze iets niet begrijpen en vragen wat iets betekent.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen kunnen binnen klasverband (in een discussie, bij het beluisteren van instructies) en buiten klasverband (in een gesprek) op een adequate manier duidelijk maken dat ze iets niet begrijpen.</p> <p>Tip: Het is niet de bedoeling dat de leraar altijd een ‘dictionnaire ambulante’ is. De leerling kan ook bij een medeleerling terecht met een dergelijke vraag op voorwaarde dat dit ook in het Frans gebeurt. De leraar kan de leerlingen ook een (online) woordenboek aanbieden, zodat ze het zelf kunnen opzoeken.</p>	

8.4.	Gebruik maken van ondersteunende gegevens (talige en niet-talige) binnen en buiten de tekst. Voorbeeld: via achtergrondgeluiden bepalen de leerlingen waar een gesprek wordt gevoerd. Voorbeeld: de leerlingen bekijken een reportage of filmfragment zonder geluid en gebruiken de beeldinfo om te voorspellen waar de reportage/het fragment over gaat.
8.5.	Vragen om langzamer te spreken, iets te herhalen. Voorbeeld: de leerlingen gebruiken geijkte formuleringen om te vragen om langzamer te spreken of iets te herhalen; zowel binnen als buiten de klas. De leraar kan dit expliciet inoefenen via rollenspellen, waarbij de gesprekspartner niet duidelijk spreekt, of door met hen te reflecteren op ervaringen waarin ze hun gesprekspartner niet begrepen.
8.6.	Hypothesen vormen over de inhoud van de tekst. Voorbeeld: bij een geluidsopname stopt de leraar de opname op geregelde tijdstippen, telkens met de vraag om het verdere verloop te voorspellen.
8.7.	De vermoedelijke betekenis van transparante woorden afleiden. Voorbeeld: de leerlingen krijgen een lijstje met transparante woorden: ze beluisteren de tekst, vinken aan welke transparante woorden ze gehoord hebben en leiden de betekenis ervan af (bv. éducation, publicité, communication ...).
8.8.	De vermoedelijke betekenis van onbekende woorden afleiden uit de context. Voorbeeld: de leerlingen krijgen een aantal woorden aangereikt zonder context. Ze kruisen aan welke woorden ze niet begrijpen. Daarna beluisteren ze een tekst met deze woorden in context. De leerlingen duiden via meerkeuze de volgens hen juiste betekenis aan, vergelijken de resultaten met hun buur waarna een klassikale bespreking volgt.
8.9.	Relevante informatie in kernwoorden noteren. Voorbeeld: de leerlingen beluisteren een tekst en noteren de kernwoorden. Vervolgens vergelijken ze hun notities en vullen elkaar aan om het verhaal te reconstrueren. De leerlingen onderlijnen eventueel ook trefwoorden in de vragen.

de leerlingen zetten hun kennis (LPD 42 tot 44) functioneel in bij het uitvoeren van de luistertaken

de leerlingen werken aan de attitudes (LPD 45 tot 49) bij het uitvoeren van de luistertaken

TEKSTKENMERKEN LEZEN
Onderwerp
<ul style="list-style-type: none">• Af en toe enige abstractie• Eigen leefwereld en dagelijks leven• Ook onderwerpen van meer algemene aard, onder meer m.b.t. de actualiteit
Taalgebruikssituatie
<ul style="list-style-type: none">• Voor de leerlingen relevante taalgebruikssituaties• Met en zonder visuele ondersteuning• Met aandacht voor digitale media• Socioculturele verschillen tussen de Franstalige wereld en de eigen wereld
Structuur – samenhang – lengte
<ul style="list-style-type: none">• Ook samengestelde zinnen met een zekere mate van complexiteit• Niet al te complex gestructureerde A en AL teksten• Relatief complex gestructureerde I, P en N teksten• Af en toe relatief lange teksten• Ook met redundante informatie
Woordenschat en taalvariëteit
<ul style="list-style-type: none">• Vaker minimale afwijking van de standaardtaal• Informeel en formeel• Aandacht voor taalvariëteiten

LEZEN

Onderstaande leerplandoelstellingen moeten steeds gelezen worden samen met de decretaal vastgelegde **tekstkenmerken** die als bladwijzer op de voor- gaande pagina van dit leerplan terug te vinden zijn.

In elke onderstaande leerplandoelstelling worden verschillende tekstsoorten opgenomen (met uitzondering van LPD 14 en 17). Deze leerplan- doelstelling moet dan ook voor **elk van die tekstsoorten** gerealiseerd worden.

Sommige voorbeelden voor de tweede en derde graad zijn sterk gelijkend, maar het is essentieel dat de **moeilijkheidsgraad** van de aangebo- den teksten geleidelijk opgebouwd wordt.

U vindt **voorbeelden van oefenvormen** bij de onderstaande taaltaken in de pedagogisch-didactische wenken (zie de virtuele klas Frans op Smartschool).

LEERPLANDOELSTELLING 9: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau het onderwerp bepalen in informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 9
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
<p>Informatieve teksten zoals: schema, tabel, kranten- artikel/krantenrubriek, affiche, nieuwsitem, medede- ling, folder, verslag, etiketten en verpakkingen, formu- lier, brief, e-mail, interview, recensie, webpagina, hypertexten, naslagwerken</p> <p>Prescriptieve teksten zoals: instructies (bv. m.b.t. klasgebeuren en evaluatie), opschrift, waarschuwing, gebruiksaanwijzing, reglement, recept, advertentie, handleiding, publieke aankondiging, reclamebood- schap, enquête</p> <p>Narratieve teksten zoals: reportage, scenario, relaas, interview, verhaal, reisverhaal, anekdote, 'fait divers', een mop, een blog</p> <p>Argumentatieve teksten zoals: pamflet, lezersbrief, opiniestuk, klachtenbrief, forum</p> <p>Artistiek-literaire teksten zoals: gedicht, kortverhaal, (foto)roman, toneel, fabel, sprookje, stripverhaal</p>	<p>Voorbeeld (I): op basis van een e-mailbericht met leeg onderwerpveld, bepalen de leerlingen zelf een gepast onderwerp.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen bepalen het onderwerp van bv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (P) een reglement (bv. afval sorteren op school, geluidsnormen ...). • (N) een 'fait divers' (bv. weekendongevallen, langste taart ter wereld ...). • (A) een lezersbrief (bv. de studiebelasting bij jongeren, GAS-boetes ...). • (AL) een roman(fragment) (bv. anorexia, hoogbegaafdheid, vriendschap ...). 	

LEERPLANDOELSTELLING 10: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau de hoofdgedachte achterhalen in informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 10
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 9	<p>Voorbeeld (I): op basis van een krantenartikel over jongerenmuziek, geven de leerlingen de relatie tussen jongeren en muziek aan.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen geven de boodschap van een campagne over veilig vrijen weer (bv. gebruik van een condoom).</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen raden de bestemming in een reisverhaal aan of af.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen achterhalen het standpunt van een pamflet (bv. 'Ni putes ni soumises' staat voor respectvol omgaan met vrouwen).</p> <p>Voorbeeld (AL): op basis van een romanfragment, geven de leerlingen de hoofdgedachte weer (bv. "<u>Stupeur et tremblements</u>": ervaringen van het hoofdpersonage in de Japanse bedrijfswereld).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 11: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau de gedachtegang volgen van informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 11
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 9	<p>Voorbeeld (I): bij een artikel over de klimaatopwarming geven de leerlingen aan hoe acties van de mens geleid hebben tot de opwarming van de aarde.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen reconstrueren de volgorde van de verschillende stappen bij een gebruiksaanwijzing.</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen geven in een interview met een renner de chronologie weer op basis van aangereikte kernwoorden.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen rangschikken de reacties op een forum van helemaal pro naar helemaal contra.</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen kiezen in een lijst met korte omschrijvingen de juiste verhaallijn van een strip-/kortverhaal.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 12: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau relevante informatie selecteren uit informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 12
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 9	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen linken de informatie in vacatureteksten aan een bepaald profiel (bv. welke vacature stemt overeen met profiel A/B/C).</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen achterhalen in bijsluiters van medicijnen of een bepaalde doelgroep de medicatie al dan niet mag nemen (bv. leeftijdscategorie, zwangere vrouwen ...).</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen schetsen a.d.h.v. woorden die in het verhaal voorkomen de persoonlijkheid van een personage.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen gieten de argumenten pro en contra uit een lezersbrief in een tabel.</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen duiden in een gedicht woorden aan een bepaalde thematiek illustreren (bv. Rimbaud, "<u>Le dormeur du val</u>": woorden die betrekking hebben op de verschillende zintuigen).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 13: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau de tekststructuur en -samenhang herkennen van informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 13
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 9	<p>Voorbeeld: de leerlingen reconstrueren een verknipte tekst en motiveren deze reconstructie (inhoudelijk, verbindingswoorden '<i>connecteurs</i>' ...) bij bv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (I) een verslag van een extra-muros activiteit. • (P) de instructies om iets te bestellen via internet. • (N) een mop. • (AL) de replieken uit een toneelstuk. • (A) de reacties op een chat/forum. 	

LEERPLANDOELSTELLING 14: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau cultuuruitingen opzoeken die specifiek zijn voor een streek waar de doeltaal gesproken wordt</i>		ET 14
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
	<p>Voorbeeld: bij een tekst die handelt over cultuur benoemen de leerlingen de verschillen en de gelijkenissen met de eigen cultuur (bv. gastronomie, jongerencultuur ...).</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen vergelijken twee of meerdere teksten over hetzelfde onderwerp en duiden de onderliggende culturele verschillen aan (bv. de rapportering van een internationale gebeurtenis door kranten uit twee of meerdere streken).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 15: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau de informatie van informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten op overzichtelijke wijze ordenen</i>		ET 15
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 9	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen maken een mindmap van een artikel of een organigram van een bedrijf.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen maken een affiche van een ontruimingsplan bij brand.</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen reconstrueren de chronologie van een verhaal (bv. tijdslijn wanneer er flashbacks en flashforwards voorkomen).</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen ordenen de meningen op een forum volgens criteria (bv. pro en contra, over tatoeages esthetisch versus medisch ...)</p> <p>Voorbeeld (AL): in een fragment van een roman geven de leerlingen aan waar een belangrijke wending voorkomt en zij motiveren hun antwoord.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 16: <i>de leerlingen kunnen op beoordelend niveau een oordeel vormen over informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		ET 16
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 9	<p>Voorbeeld (I): vanuit de eigen leefwereld reflecteren de leerlingen over een artikel rond een actueel onderwerp (bv. kindsoldaten).</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen evalueren of een reclameboodschap hen/het doelpubliek aanspreekt.</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen beoordelen op basis van een aantal criteria (duidelijkheid, volledigheid, vormgeving ...) een verslag van een extra-muros activiteit, gemaakt door een klasgenoot.</p> <p>Voorbeeld (A): op basis van recensies kiezen de leerlingen welke film of welk boek hun voorkeur geniet en ze motiveren hun antwoord.</p> <p>Voorbeeld (AL): na het lezen van een fragment, geven de leerlingen aan of ze het vervolg wensen te lezen en ze motiveren hun antwoord.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 17: <i>De leerlingen kunnen indien nodig de volgende strategieën toepassen:</i>		ET 17
17.1	zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen;	
17.2	onduidelijke passages herlezen;	
17.3	het leesdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen;	
17.4	gebruik maken van ondersteunende gegevens (talige en niet-talige) binnen en buiten de tekst;	
17.5	digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden raadplegen;	
17.6	hypothesen vormen over de inhoud en de bedoeling van de tekst;	
17.7	de vermoedelijke betekenis van transparante woorden afleiden;	
17.8	de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden en uitdrukkingen afleiden uit de context;	
17.9	relevante informatie aanduiden.	

Voorbeelden en tips	
17.1.	<p>Zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen krijgen vooraf de opdracht te blijven lezen ondanks het feit dat ze niet alle woorden begrijpen. De leraar vraagt de leerlingen in tweetallen of in plenum de inhoud in eigen woorden weer te geven.</p> <p>Tip: De leraar vermeldt hoeveel tijd de leerlingen krijgen om de leesopdracht uit te voeren.</p> <p>Tip: De leraar geeft nadien gerichte reflectievragen zoals 'Kon je je lang genoeg concentreren?', 'Wat vond je heel moeilijk of net gemakkelijk en waarom (bv. veel transparante woorden of onbekende woorden)?'. De antwoorden op deze vragen kunnen ook in een waardeschaal gegoten worden (bv. van 1 tot 5). Het is niet de bedoeling dat de reflectie geëvalueerd wordt.</p>
17.2.	<p>Onduidelijke passages herlezen.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen duiden tijdens het lezen de voor hen moeilijke passage(s) aan. Na het lezen van de totaliteit van de tekst hernemen ze de aangeduide passages.</p>
17.3.	<p>Het leesdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen bepalen zelf welke informatie ze nodig hebben uit een tekst om een bepaalde taalkaak te vervullen, zoals het voorbereiden van een discussie of het maken van een creatieve taak.</p>
17.4.	<p>Gebruik maken van ondersteunende gegevens (talige en niet-talige) binnen en buiten de tekst.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen interpreteren de lay-out, illustraties, titels, subtitels van de tekst.</p>
17.5	<p>Digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden raadplegen.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen krijgen als taak de betekenis van onbekende (essentiële) woorden op te zoeken in een (digitaal) woordenboek.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen verbeteren hun zoekvaardigheid op internet door de juiste kernwoorden te hanteren en verfijnen daardoor hun zoekopdracht.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen zoeken achtergrondinformatie op in referentiewerken ter voorbereiding van een project.</p>
17.6.	<p>Hypothesen vormen over de inhoud en de bedoeling van de tekst.</p> <p>Voorbeeld: vóór het lezen van de tekst brainstormen de leerlingen op basis van de volgende vragen: 'Wat weet je over het onderwerp?', 'Wat weet je niet zeker of niet volledig?', 'Wat zou je willen weten?'. Na het lezen van de tekst toetsen de leerlingen wat al dan niet bevestigd of aangeduid wordt.</p> <p>Voorbeeld: om de leerlingen de gewoonte bij te brengen voorspellend te lezen, legt de leraar de leerlingen een kort tekstfragment voor, waarvan zij het verdere verloop voorspellen.</p> <p>Voorbeeld: er wordt een voorspelling gedaan op basis van foto's, lay-out, structuur.</p>
17.7.	<p>De vermoedelijke betekenis van transparante woorden afleiden.</p> <p>Voorbeeld: leerlingen trachten de betekenis van woorden in een leestekst te achterhalen a.d.h.v. verwante woorden die ze reeds kennen uit hun moedertaal of een vreemde taal.</p>

17.8. De vermoedelijke betekenis van onbekende woorden en uitdrukkingen afleiden uit de context.

Voorbeeld: de leerlingen duiden onbekende woorden aan in de tekst en proberen in duo's de betekenis te achterhalen op basis van de context.

17.9. Relevante informatie aanduiden.

Voorbeeld: de leraar stelt enkele zeer specifieke vragen over de tekst. De leerlingen overlopen de tekst binnen een afgesproken timing om de gevraagde specifieke informatie te markeren (scanning). De leerlingen onderlijnen eventueel trefwoorden in de vragen.

de leerlingen zetten hun kennis (LPD 42 tot 44) functioneel in bij het uitvoeren van de leestaken

de leerlingen werken aan de attitudes (LPD 45 tot 49) bij het uitvoeren van de leestaken

TEKSTKENMERKEN SPREKEN EN MONDELINGE INTERACTIE
Onderwerp
<ul style="list-style-type: none">• Vrij concreet• Eigen leefwereld en dagelijks leven• Onderwerpen van meer algemene aard
Taalgebruikssituatie
<ul style="list-style-type: none">• Voor de leerlingen relevante taalgebruikssituaties• Met en zonder achtergrondgeluiden• Met en zonder visuele ondersteuning, (voor MI: met inbegrip van non-verbale signalen)• Met aandacht voor digitale media• De gesprekspartners richten zich tot elkaar en tot anderen (MI)
Structuur – samenhang – lengte
<ul style="list-style-type: none">• Enkelvoudige en samengestelde zinnen met een beperkte mate van complexiteit• Duidelijke tekststructuur• Complexere elementen verbonden tot een coherente tekst• Vrij korte en af te toe langere teksten
Uitspraak – articulatie – intonatie
<ul style="list-style-type: none">• Heldere uitspraak• Zorgvuldige articulatie• Natuurlijke intonatie• Standaardtaal
Tempo en vlotheid
<ul style="list-style-type: none">• Normaal tempo• Met eventuele herhalingen en onderbrekingen
Woordenschat en taalvariëteit
<ul style="list-style-type: none">• Frequentie woorden• Informeel en formeel• Standaardtaal• Toereikend om duidelijke beschrijvingen te geven en meningen te formuleren over de eigen leefwereld en onderwerpen van meer algemene aard

SPREKEN

Onderstaande leerplandoelstellingen moeten steeds gelezen worden samen met de decretaal vastgelegde **tekstkenmerken** die als bladwijzer op de voor- gaande pagina van dit leerplan terug te vinden zijn.

In elke onderstaande leerplandoelstelling worden verschillende tekstsoorten opgenomen (met uitzondering van LPD 21, 22, 23, 24, 26). Deze leerplandoelstelling moet dan ook voor **elk van die tekstsoorten** gerealiseerd worden.

Sommige voorbeelden voor de tweede en derde graad zijn sterk gelijkend, maar het is essentieel dat de **moeilijkheidsgraad** van de te produ- ceren mondelinge oefeningen geleidelijk opgebouwd wordt.

U vindt **voorbeelden van oefenvormen** bij de onderstaande taaltaken in de pedagogisch-didactische wenken (zie de virtuele klas Frans op Smartschool).

LEERPLANDOELSTELLING 18:		ET 18
<i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau informatie uit informatieve, prescriptieve, narratieve en artistiek-literaire teksten meedelen</i>		
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
<p>Informatieve teksten zoals: schema, tabel, krantenartikel, nieuwsitem, mededeling, folder, verslag, formulier, brief, e-mail, documentaire, interview, gesprek, uiteenzetting (door de leerkracht)</p> <p>Prescriptieve teksten zoals: instructie (m.b.t. klasgebeuren), opschrift, waarschuwing, gebruiksaanwijzing, publieke aankondiging, reclameboodschap</p> <p>Narratieve teksten zoals: reportage, scenario, relaas, interview, hoorspel, verhaal, film, feuilleton, reisverhaal</p> <p>Artistiek-literaire teksten zoals: gedicht, kortverhaal, roman, toneel, sketch</p>	<p>Voorbeeld (I/P): de leerlingen lezen informatiebrochures over een te bezoeken stad en vertellen aan medeleerlingen wat er in die stad te zien is.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen vergelijken huisregels van scholen, sportclubs, bedrijven ... en vertellen welke verschillen ze ontdekt hebben.</p> <p>Voorbeeld (AL/N): de leerlingen lezen een boek(fragment) en presenteren aan de klas de wie/wat/waar/wanneer informatie.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 19: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau beluisterde en gelezen informatieve en narratieve teksten navertellen</i>		ET 19
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 18	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen lezen de horoscoop van een klasgenoot en vertellen hem/haar wat ze gelezen hebben.</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen vertellen het leven van een bekende persoon op basis van data en sleutelwoorden.</p> <p>Voorbeeld (I/N): de leerlingen interviewen elkaar en vertellen daarna wat ze over de geïnterviewde hebben bijgeleerd.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 20: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau beluisterde en gelezen informatieve, narratieve en artistiek-literaire teksten samenvatten</i>		ET 20
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 18	<p>Voorbeeld (I/N/AL): de leerlingen werken in groepjes rond een thema. Ze lezen verschillende teksten en vertellen de inhoud aan de andere groepsleden. Vervolgens maken ze per groep een schema van alle relevante gegevens m.b.t. het thema en delen deze info mee aan de andere groepjes.</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen lezen een boek en prijzen het aan op een in de klas opgestelde boekenbeurs ('<i>la foire du livre</i>').</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen stellen (via 'litteraire speeddating') een gelezen boek aan elkaar voor.</p> <p>Voorbeeld (I/N): de leerlingen beluisteren een interview met een muziekgroep en brengen verslag uit over de essentie of over wat hen het meest interesseert.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 21: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau verslag uitbrengen over een ervaring, een situatie en een gebeurtenis</i>		ET 21
Voorbeelden en tips		
<p>Voorbeeld: de leerlingen brengen verslag uit over gebeurtenissen in het weekend (bv. sportwedstrijden, uitstappen, feestje ...), over een reis, een ontmoeting, nieuwsfeiten ... bv. in een carousel setting.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen beschrijven a.d.h.v. een meegebracht voorwerp de indrukken van hun laatste vakantie.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen beschrijven een foto en vertellen wat er voor/na de beschreven situatie gebeurde/zal gebeuren.</p>		

LEERPLANDOELSTELLING 22: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau een presentatie geven</i>	ET 22
Voorbeelden en tips	
Voorbeeld: de leerlingen maken een tv-journaal over gebeurtenissen op school, in een stad ... Voorbeeld: de leerlingen stellen een sportclub of een vrijwilligersorganisatie of een bedrijf uit de buurt voor op basis van opgezochte achtergrondinformatie of op basis van een interview met een medewerker.	

LEERPLANDOELSTELLING 23: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau cultuuruitingen opzoeken en presenteren die specifiek zijn voor een streek waar de doeltaal gesproken wordt</i>	ET 23
Voorbeelden en tips	
Voorbeeld: de leerlingen zoeken informatie op over het ontstaan, de functie en het belang van bv. 'l'Académie Française', 'les prix littéraires', het systeem van het hoger onderwijs in Frankrijk en stellen deze voor aan de klas (zie ook de voorbeelden bij lezen en luisteren). Voorbeeld: de leerlingen zoeken op hoe bepaalde feesten worden gevierd in hun land en in de Franstalige landen. In groepjes zoeken ze op hoe bepaalde tradities ontstaan zijn en welke verschillen en gelijkenissen er zijn. Ze stellen dit voor aan de andere leerlingen. Voorbeeld: de leerlingen gidsen voor elkaar tijdens een (virtuele) uitstap/excursie naar een Franstalige stad of streek, nadat ze dit voorbereid hebben.	

LEERPLANDOELSTELLING 24: <i>de leerlingen kunnen op beoordelend niveau een waardering kort toelichten</i>	ET 24
Voorbeelden en tips	
Voorbeeld: de leerlingen bekijken een aantal afbeeldingen van gebouwen/kunstwerken landschappen/reisbestemmingen en lichten hun voorkeur toe. Voorbeeld: de leerlingen beluisteren een aantal Franstalige liedjes en lichten hun voorkeur toe.	

LEERPLANDOELSTELLING 25:		ET 25
<i>de leerlingen kunnen op beoordelend niveau een gefundeerd standpunt naar voor brengen bij beluisterde en gelezen informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>		
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 18	<p>Voorbeeld (A/P): na het beluisteren en/of lezen van een aantal teksten rond een bepaald thema (bv. geld, schoonheidsideaal ...) lichten de leerlingen hun standpunt toe.</p> <p>Voorbeeld (AL): de leerlingen vergelijken twee gedichten rond hetzelfde thema en argumenteren hun persoonlijke voorkeur.</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen bekijken verschillende reclamespots en argumenteren hun voorkeur op basis van een aantal parameters (bv. doeltreffendheid, esthetische waarde, originaliteit ...).</p> <p>Voorbeeld (I/AL): de leerlingen geven a.d.h.v. criteria hun reactie op een presentatie, een film, een liedje, een literair fragment en lichten dit toe.</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen lezen verschillende filmrecensies bij een film die ze bekeken hebben en lichten toe bij welke recensie ze zich het best kunnen aansluiten.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 26:		ET 26
<i>De leerlingen kunnen indien nodig de volgende strategieën toepassen:</i>		
26.1	zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles kunnen uitdrukken;	
26.2	het spreekdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen;	
26.3	een spreekplan opstellen;	
26.4	gebruik maken van non-verbaal gedrag;	
26.5	gebruik maken van ondersteunend visueel en auditief materiaal;	
26.6	ondanks moeilijkheden via omschrijvingen de correcte boodschap overbrengen;	
26.7	digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden raadplegen en rekening houden met de consequenties ervan;	
26.8.	bij een gemeenschappelijke spreektaak talige afspraken maken, elkaars inbreng in de tekst benutten, evalueren, corrigeren en redigeren.	

Voorbeelden en tips

- 26.1. Zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles kunnen uitdrukken.
Voorbeeld: de leerlingen uiten zich zoveel mogelijk in de doeltaal; bv. a.d.h.v. omschrijvingen, met ondersteuning van medeleerlingen, gebaren, mimiek, tekeningen.
Tip: de leraar kan deze strategie oefenen in spelvorm, waarbij de leerlingen punten kunnen verdienen door zolang mogelijk in de doeltaal aan het woord te blijven ('Parlez pendant 2 minutes de ...', het spel 'Tabou'⁹...).**Tip:** bij groepswork met CLIM¹⁰-kaarten de rol van 'linguïste' toekennen.
Tip: de leraar geeft nadien gerichte reflectievragen zoals 'Kon je je lang genoeg concentreren?', 'Wat vond je van je eigen taalgebruik?', 'Wat vond je heel moeilijk of net gemakkelijk en waarom?'. De antwoorden op deze vragen kunnen ook in een waardenschaal gegoten worden (bv. van 1 tot 5). Het is niet de bedoeling dat de reflectie geëvalueerd wordt.
- 26.2. Het spreekdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen.
Voorbeeld: de leerlingen stellen zich vooraf vragen zoals 'Wie is mijn publiek?', 'Wat wil ik precies vertellen?', 'Hoe ga ik de luisteraars aanspreken?' (bv. hoe ga ik medeleerlingen/leerkrachten/de directie overtuigen om te komen naar de leerlingenraad?)
- 26.3. Een spreekplan opstellen.
Voorbeeld: als voorbereiding op een presentatie maken de leerlingen vooraf een schema op met volgende gegevens: spreekdoel, doelpubliek, timing, sleutelwoorden ... Het kan interessant zijn dit plan met de leerlingen te bespreken vóór de presentatie.
- 26.4. Gebruik maken van non-verbaal gedrag.
Voorbeeld: de leerlingen hebben aandacht voor houding, voorkomen, oogcontact bij zichzelf en bij andere sprekers.
Tip: de leraar bepaalt vooraf met de leerlingen de criteria waaraan een goede presentatie moet beantwoorden. Hij leert hen de juiste technieken aan door rollenspelen te doen en samen met hen praktijkvoorbeelden te bestuderen.
Tip: de leraar kan zichzelf laten beoordelen op basis van een al dan niet samen met de leerlingen opgestelde checklist.
Tip: opnamen zijn eveneens een krachtige tool om zelfevaluatie te stimuleren. De leerlingen kunnen in de klas tijdens hun presentatie gefilmd worden of kunnen zichzelf ook thuis filmen.
- 26.5. Gebruik maken van ondersteunend visueel en auditief materiaal.
Voorbeeld: de leerlingen maken bij een presentatie gebruik van PowerPoint, Prezi, foto's, tekeningen, audio-materiaal, objecten ... om de boodschap te ondersteunen.

⁹ U vindt inspiratie hiervoor op verschillende websites, waaronder www.form-a-com.org.

¹⁰ Zie de virtuele klas Frans op Smartschool.

26.6.	Ondanks moeilijkheden via omschrijvingen de correcte boodschap overbrengen. Voorbeeld: deze strategie kan via spelvorm inge oefend worden: één leerling geeft een omschrijving en de andere leerlingen moeten het voorwerp/de persoon raden. De leerkracht verwijst naar dit spelletje wanneer de leerlingen vastlopen.
26.7.	Digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden raadplegen en rekening houden met de consequenties ervan. Voorbeeld: als voorbereiding op een presentatie zoeken de leerlingen informatie via het internet. Voorbeeld: de leerlingen raadplegen vertaalrobots en analyseren de resultaten ervan kritisch. Voorbeeld: oefenen op het raadplegen van (digitale) woordenboeken (met aandacht voor context, woordsoort, morfologie ...). Voorbeeld: de leerlingen weten dat ze de passé simple uit geschreven teksten moeten omzetten in passé composé/imparfait voor de gesproken taal.
26.8.	Bij een gemeenschappelijke spreektaak talige afspraken maken, elkaars inbreng in de tekst benutten, evalueren, corrigeren en redigeren. Tip: de leerlingen expliciet laten oefenen op coherentie en op verwijzen naar voorgaande of volgende tekstdelen (bv. 'Je donne la parole à ...', 'Comme X a déjà expliqué ...'). Voor de presentatie van een groepsopdracht een 'generale repetitie' plannen waarbij de leerlingen elkaar evalueren en bijsturen.

de leerlingen zetten hun kennis (LPD 42 tot 44) functioneel in bij het uitvoeren van de spreektaken

de leerlingen werken aan de attitudes (LPD 45 tot 49) bij het uitvoeren van de spreektaken

MONDELINGE INTERACTIE

Onderstaande leerplandoelstellingen moeten steeds gelezen worden samen met de decretaal vastgelegde **tekstkenmerken** die als bladwijzer op pagina 26 van dit leerplan terug te vinden zijn.

Sommige voorbeelden voor de tweede en derde graad zijn sterk gelijkend, maar het is essentieel dat de **moeilijkheidsgraad** van de te produceren dialogen geleidelijk opgebouwd wordt.

U vindt **voorbeelden van oefenvormen** bij de onderstaande taaltaken in de pedagogisch-didactische wenken (zie de virtuele klas Frans op Smartschool).

LEERPLANDOELSTELLING 27:		ET 27
<i>de leerlingen kunnen de taaltaken gerangschikt onder “luisteren” en “spreken”, in een gesprekssituatie uitvoeren</i>		
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
<p>Volgende opdrachten kunnen bijvoorbeeld aan bod komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een interview; • een discussie; • panelgesprekken; • ‘<i>information gap</i>’ (leerlingen hebben elkaar nodig om over alle informatie te beschikken); • schema’s of mind-maps bespreken in paren, in kleinere groepen; • rollenspelen; • een persconferentie; • een telefoongesprek. 	<p>Voorbeeld: de leerlingen voeren een gesprek over reizen, hobby’s, tv-programma’s, muziek, sport, gebeurtenissen van de dag.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen voeren een discussie/debat/kringgesprek op basis van een aantal in de klas behandelde teksten rond een bepaald thema.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen vragen en geven telefonisch informatie in verschillende contexten (bv. een cultureel centrum, een sportvereniging, een afspraakje met een vriend(in) ...).</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen spelen een rollenspel op basis van een stripverhaal/een beeldfragment zonder tekst; de leerlingen spelen een gezinsdiscussie rond een zelfgekozen onderwerp.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen spelen een interview op basis van een aangereikt CV; de leerlingen spelen een persconferentie waarbij ze een bekend figuur interviewen op basis van de gegevens uit een persmap.</p> <p>Tip: de leerlingen bereiden hun debat in ‘expertgroepen’ voor (leerlingen die een gelijke rol spelen gaan samen zitten en bereiden mogelijke argumenten voor, waarna ze in hun debatgroep elk hun eigen rol spelen).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 28: <i>de leerlingen kunnen een niet al te complex gesprek beginnen, aan de gang houden en afsluiten</i>		ET 28
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Gesprek Telefoongesprek	<p>Voorbeeld: de leerlingen gebruiken de gepaste formules bij begroeten, onderbreken, interesse tonen voor wat de spreker zegt (bv. met tussenwerpsels), vragen naar verduidelijkingen, herhalen, afscheid nemen ...</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen spelen een rollenspel op basis van een aangereikte situatie (bv. je ontmoet een klasvriend uit het basisonderwijs, je belt voor het boeken van een weekend in een jeugdherberg, je gaat in een apotheek om een product tegen zonneallergie, je wil een geschenkje kopen voor ...).</p> <p>Tip: je kan de opdracht ondersteunen door de leerlingen fiches met opgelegde woorden/zinnen/uitdrukkingen aan te reiken.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING: 29 De leerlingen kunnen indien nodig de volgende strategieën toepassen:		ET 29
29.1	zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen of kunnen uitdrukken;	
29.2	het doel van de interactie bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen;	
29.3	gebruik maken van non-verbaal gedrag;	
29.4	ondanks moeilijkheden via omschrijvingen de correcte boodschap overbrengen;	
29.5	vragen om langzamer te spreken, iets te herhalen;	
29.6	zelf iets herhalen of iets aanwijzen om na te gaan zij de andere gesprekspartner begrepen hebben;	
29.7	eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden en af te sluiten;	
29.8	rekening houden met de belangrijkste conventies bij mondelinge interactie.	

Voorbeelden en tips

- 29.1. Zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles begrijpen of kunnen uitdrukken.
Voorbeeld: de leerlingen uiten zich zoveel mogelijk in de doeltaal; bv. a.d.h.v. omschrijvingen, met ondersteuning van medeleerlingen, gebaren, mimiek, tekeningen.
Voorbeeld: de leerlingen gebruiken tijdens gespreksopdrachten eerder aangeleerde standaardzinnen om te omschrijven, om te verduidelijken dat ze niet alles begrijpen of kunnen zeggen.
Tip: de leraar kan deze strategie oefenen in spelvorm, waarbij de leerlingen in duo's punten kunnen verdienen door zolang mogelijk in de doeltaal te converseren.
Tip: de leraar geeft nadien gerichte reflectievragen zoals 'Kon je je lang genoeg concentreren?', 'Wat vond je van je eigen taalgebruik?', 'Wat vond je heel moeilijk of net gemakkelijk en waarom?'. De antwoorden op deze vragen kunnen ook in een waardenschaal gegoten worden (bv. van 1 tot 5). Het is niet de bedoeling dat de reflectie geëvalueerd wordt.
- 29.2. Het doel van de interactie bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen.
Voorbeeld: de leerlingen stellen zich vooraf vragen zoals 'met wie ga ik spreken?' (taalregister), 'Wat wil ik precies weten of vertellen ...?' (bv. a.d.h.v. een lijstje met sleutelwoorden).
Tip: link deze strategie expliciet aan de O van het OVUR-schema.
Tip: het is belangrijk dat leerlingen beseffen dat het spreekdoel de inhoud en het taalregister bepaalt.
Tip: deze strategie kan geoefend worden door de leerlingen verschillende gesprekken te laten observeren en met hen te reflecteren over doel en taalgedrag.
- 29.3. Gebruik maken van non-verbaal gedrag.
Voorbeeld: de leerlingen maken gebruik van en hebben aandacht voor gelaatsuitdrukkingen, gebaren ... om de boodschap te ondersteunen.
Voorbeeld: de leerlingen proberen bij elkaar signalen van (on)begrip en/of enthousiasme op te merken en hier gepast op te reageren.
Tip: de leraar leert de leerlingen de juiste technieken aan om per twee of in een groep(je) te spreken door bv. rollenspelen of door samen met hen goede praktijkvoorbeelden te bestuderen. De leerlingen leren dat ze bij een gesprek nog andere technieken moeten toepassen zoals knikken en spiegelen om het gesprek gaande te houden en passen toe wat ze geleerd hebben bij de strategieën van spreken.
Tip: opnamen zijn eveneens een krachtige tool om zelfevaluatie te stimuleren. De leerlingen kunnen in de klas tijdens hun presentatie gefilmd worden of kunnen zichzelf ook thuis filmen.
- 29.4. Ondanks moeilijkheden via omschrijvingen de correcte boodschap overbrengen.
Voorbeeld: de leerlingen spelen rollenspellen waarbij ze dezelfde boodschap op verschillende manieren trachten over te brengen t.a.v. een gesprekspartner die doet alsof hij het niet begrijpt.
- 29.5. Vragen om langzamer te spreken, iets te herhalen.
Voorbeeld: de leerlingen stellen een lijst op van formules en uitdrukkingen en zetten deze gepast in wanneer ze hun gesprekspartner niet goed begrijpen.

29.6. Zelf iets herhalen of iets aanwijzen om na te gaan zij de andere gesprekspartner begrepen hebben.

Voorbeeld: de leerlingen parafraseren wat de gesprekspartner hen zegt om na te gaan of ze het begrepen hebben.

Voorbeeld: de leerlingen wijzen aan waarover de gesprekspartner het heeft om na te gaan of ze de boodschap begrepen hebben.

29.7. Eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden en af te sluiten.

Voorbeeld: de leerlingen observeren gesprekken en reflecteren over de aangewende technieken (talige en niet-talige zoals vaste zinnen/uitdrukkingen en gepaste lichaamstaal) om een gesprek te beginnen, gaande te houden en af te sluiten. Zij oefenen deze technieken tijdens rollenspelen.

29.8 Rekening houden met de belangrijkste conventies bij mondelinge interactie.

Voorbeeld: de leerlingen maken gebruik van geijkte formules bij een formeel (telefoon)gesprek.

Tip: ook aandacht besteden aan de niet-talige conventies, zoals lichaamstaal bij begroeten (hand schudden, zoenen ...).

de leerlingen zetten hun kennis (ET 42 tot 44) functioneel in bij het uitvoeren van de spreektaken

de leerlingen werken aan de attitudes (ET 45 tot 49) bij het uitvoeren van de spreektaken

TEKSTKENMERKEN SCHRIJVEN	
Onderwerp	
	<ul style="list-style-type: none">• Concreet• Eigen leefwereld en dagelijks leven• Af en toe onderwerpen van meer algemene aard
Taalgebruikssituatie	
	<ul style="list-style-type: none">• Voor de leerlingen relevante en vertrouwde taalgebruikssituaties• Met aandacht voor digitale media
Structuur – samenhang – lengte	
	<ul style="list-style-type: none">• Enkelvoudige zinnen en samengestelde zinnen met een beperkte mate van complexiteit• Tekststructuur met een beperkte mate van complexiteit• Vrij korte en af te toe langere teksten• Duidelijke, begrijpelijke lopende tekst waarbij indeling in alinea's en standaard lay-out zijn toegepast
Woordenschat en taalvariëteit	
	<ul style="list-style-type: none">• Informeel en formeel• Standaardtaal• Toereikend om duidelijke beschrijvingen te geven en meningen te formuleren over de eigen leefwereld en onderwerpen van meer algemene aard

SCHRIJVEN

Onderstaande leerplandoelstellingen moeten steeds gelezen worden samen met de decretaal vastgelegde **tekstkenmerken** die als bladwijzer op de voorgaande pagina van dit leerplan terug te vinden zijn.

In leerplandoelstellingen 34, 35, 36 en 40 worden verschillende tekstsoorten opgenomen. Deze leerplandoelstellingen moeten dan ook voor **elk van die tekstsoorten** gerealiseerd worden.

Sommige voorbeelden voor de tweede en derde graad zijn sterk gelijkend, maar het is essentieel dat de **moeilijkheidsgraad** van de te produceren teksten geleidelijk opgebouwd wordt.

U vindt **voorbeelden van oefenvormen** bij de onderstaande taaltaken in de pedagogisch-didactische wenken (zie de virtuele klas Frans op Smartschool).

LEERPLANDOELSTELLING 30: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau gelezen teksten globaal weergeven</i>	ET 30
Voorbeelden en tips	
Voorbeeld: leerlingen vatten in enkele zinnen samen wat ze gelezen hebben, eventueel a.d.h.v. een aantal sleutelwoorden.	

LEERPLANDOELSTELLING 31: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau mededelingen schrijven</i>	ET 31
Voorbeelden en tips	
Voorbeeld: de leerlingen kondigen een evenement aan via een affiche (bv. een schoolfuij, een rommelmarkt ...).	
Voorbeeld: de leerlingen schrijven een kort bericht naar de leerkracht (bv. melding van en motivatie voor afwezigheid).	

LEERPLANDOELSTELLING 32: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau een situatie, een gebeurtenis, een ervaring beschrijven</i>	ET 32
Voorbeelden en tips	
Voorbeeld: de leerlingen posten een bericht over hun vakantie-ervaring op een blog of op facebook.	
Voorbeeld: de leerlingen houden op basis van een sjabloon een leesdagboek bij waarin de leeservaring centraal staat.	
Voorbeeld: de leerlingen stellen een getuigenis op (bv. een ongeval, een ontmoeting, een incident op school).	

LEERPLANDOELSTELLING 33: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau alledaagse uitdrukkingen en elementaire routines uit de doeltaal gebruiken</i>	ET 33
Voorbeelden en tips	
<p>Voorbeeld: de leerlingen gebruiken het juiste taalregister, de juiste aanhef- en slotformules bij het schrijven van een tekst/brief naar een vriend, de leraar, een onbekende (persoon of organisatie).</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen reageren gepast op een formele/informele uitnodiging.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 34: <i>de leerlingen kunnen op beschrijvend niveau een spontane mening verwoorden over informatieve, prescriptieve, narratieve, argumentatieve en artistiek-literaire teksten</i>	ET 34
Voorbeelden en tips	
<p>Informatieve teksten zoals: nieuwsitem, mededeling, toeristische info, verslag, documentaire, interview, gesprek, uiteenzetting, presentatie ...</p> <p>Prescriptieve teksten zoals: instructies (m.b.t. het schoolreglement), gebruiksaanwijzing, publieke aankondiging (bv. boodschap van algemeen nut), recept, reclameboodschap, pamflet ...</p> <p>Narratieve teksten zoals: reportage, scenario, relaas, interview, luisterboek, verhaal, film(fragment), feuilleton, reisverhaal ...</p> <p>Argumentatieve teksten zoals discussie, debat, opinie(stuk), recensie ...</p> <p>Artistiek-literaire teksten zoals gedicht, kortverhaal, fabel, sprookje, romanfragment, toneel, sketch, chanson ...</p>	<p>Voorbeeld (I): de leerlingen stellen een reactie op over een nieuwsitem met een actueel onderwerp (bv. geluids-overlast tijdens volksfeesten, festivals).</p> <p>Voorbeeld (P): de leerlingen evalueren een pamflet op doeltreffendheid of geven een mening over een reglement (bv. school, verkeer), een verbod (bv. roken) ...</p> <p>Voorbeeld (N): de leerlingen reageren op een reisverhaal (bv. mooie bestemming, aantrekkelijk geschreven ...).</p> <p>Voorbeeld (A): op basis van recensies kiezen de leerlingen welke film/ welk boek hun voorkeur geniet en zij motiveren het antwoord.</p> <p>Voorbeeld (AL): na het lezen van een literair fragment, geven de leerlingen aan of ze het vervolg wensen te lezen en zij motiveren het antwoord.</p>

LEERPLANDOELSTELLING 35: <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau beluisterde en gelezen informatieve en narratieve teksten samenvatten</i>		ET 35
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 34	Voorbeeld (I): de leerlingen maken een samenvatting a.d.h.v. notities genomen bij het beluisteren van een interview met een bekend figuur. Voorbeeld (N): de leerlingen schrijven een samenvatting van een verhaal met correct gebruik van ‘connecteurs’.	

LEERPLANDOELSTELLING 36 <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau gelezen argumentatieve teksten samenvatten</i>		ET 36
Leerinhoud	Voorbeelden en tips	
Zie LPD 34	Voorbeeld: de leerlingen verwerken de verschillende opinies op een forum in een verslag. Voorbeeld: de leerlingen vatten de belangrijkste argumenten uit een opiniestuk samen met gebruik van de gepaste verbindingswoorden.	

LEERPLANDOELSTELLING 37 <i>de leerlingen kunnen op structurerend niveau een verslag schrijven</i>		ET 37
Voorbeelden en tips		
Voorbeeld: de leerlingen stellen een verslag op van een extra-muros activiteit, een lezing, een festival, een evenement, een boek, een film, een toneelstuk.		

LEERPLANDOELSTELLING 38 <i>de leerlingen kunnen op structurend niveau informele en formele, ook digitale correspondentie voeren</i>	ET 38
Voorbeelden en tips	
<p>Voorbeeld: de leerlingen solliciteren voor een vakantiejob via mail.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen verontschuldigen zich, vragen informatie, schrijven zich in, bestellen, reserveren, klagen, ...</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen communiceren met de leraar over opdrachten, toetsen en remediëring via een digitaal leerplatform.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen reageren op een sociale netwerksite.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen stellen zich voor aan de leerlingen van de partnerschool in het kader van een uitwisseling.</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 39 <i>de leerlingen kunnen op structurend niveau cultuuruitingen opzoeken en presenteren die specifiek zijn voor een streek waar de doeltaal gesproken wordt</i>	ET 39
Voorbeelden en tips	
<p>Voorbeeld: de leerlingen stellen een reisbrochure/PowerPoint op met aandacht voor specifieke cultuuruitingen van de regio (bv. gastronomie, monumenten, geschiedenis ...).</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen stellen een folder samen waarin de specificiteit van een streek naar voor komt (bv. industrieel verleden van Wallonië, de 'bistrots' in Parijs, de 'Gilles de Binche', de 'Palme d'or' in Cannes ...).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING 40 <i>de leerlingen kunnen op beoordelend niveau een standpunt verwoorden in de vorm van informatieve en argumentatieve teksten</i>	ET 40
Voorbeelden en tips	
<p>Voorbeeld (I): de leerlingen schrijven een verslag van een vergadering over bv. de invulling van een naschools programma (bv. GWP).</p> <p>Voorbeeld (A): de leerlingen schrijven een betoog na input en brainstorming over een maatschappelijk probleem (bv. gewelddadige videospelletjes, wapenwet in Amerika, doping ...).</p>	

LEERPLANDOELSTELLING: 41 <i>De leerlingen kunnen indien nodig de volgende strategieën toepassen:</i> 41.1 zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles kunnen uitdrukken; 41.2 het schrijfdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen; 41.3 een schrijfplan opstellen; 41.4 gebruik maken van een model; 41.5 digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden raadplegen en rekening houden met de consequenties ervan; 41.6 de passende lay-out gebruiken; 41.7 de eigen tekst nakijken; 41.8 bij een gemeenschappelijke schrijftaak talige afspraken maken, elkaars inbreng in de tekst benutten, evalueren, corrigeren en redigeren; 41.9 rekening houden met de belangrijkste conventies van geschreven taal.	ET 41
---	--------------

Voorbeelden en tips
41.1. Zich blijven concentreren ondanks het feit dat ze niet alles kunnen uitdrukken. Voorbeeld: wanneer de leerlingen bepaalde woorden niet kennen, gebruiken ze synoniemen/parafrasen/voorlopige vertalingen en zetten de schrijftaak verder. Tip: de leraar geeft na een schrijfpdracht gerichte reflectievragen zoals 'Heb je veel woordenschat moeten opzoeken of vragen?', 'Kon je de tekst makkelijk structureren?', 'Wat vond je heel moeilijk of net makkelijk en waarom?'. De antwoorden op deze vragen kunnen ook in een waardenschaal gegoten worden (bv. van 1 tot 5). Het is niet de bedoeling dat de reflectie geëvalueerd wordt.
41.2. Het schrijfdoel bepalen en hun taalgedrag er op afstemmen. Voorbeeld: de leerlingen stellen zich vooraf vragen zoals 'Naar wie schrijf ik?' (taalregister), 'Wat wil ik precies weten of vertellen?', 'Hoe ga ik mijn correspondent aanspreken en iets meedelen?' ... Tip: link deze strategie expliciet aan de O van het OVUR schema. Tip: het is belangrijk dat leerlingen beseffen dat het schrijfdoel de inhoud en het taalregister bepaalt.

41.3.	Een schrijfplan opstellen. Voorbeeld: de leerlingen krijgen een titel en/of kerngedachten aangeboden en stellen een schrijfplan op (inleiding met onderwerp en hoofdvraag, midden met uitwerking van de deelvragen in paragrafen, einde met conclusie). Dit hoeft niet steeds tot het uitschrijven van een volledige tekst te leiden, inzoomen op een van de onderdelen is eveneens mogelijk. Tip: laat de leerlingen hun schrijfplannen vergelijken en bespreken.
41.4.	Gebruik maken van een model. Voorbeeld: de leerlingen schrijven een sollicitatiebrief en baseren zich hiervoor op enkele modellen en schrijfkaders.
41.5.	Digitale en niet-digitale hulpbronnen en gegevensbestanden raadplegen en rekening houden met de consequenties ervan. Voorbeeld: de leerlingen worden bij schrijftaken gestimuleerd om maximaal gebruik te maken van hulpbronnen (zoals automatische spellingcontrole uitvoeren, online hulpprogramma's, woordenboeken en modellen raadplegen). Tip: het is belangrijk dat de leraar de leerlingen wijst op de valkuilen bij de gebruikte hulpmiddelen (zoals bij vertaalrobots).
41.6.	De passende lay-out gebruiken. Voorbeeld: de leraar biedt modellen aan van geschreven teksten en laat de leerlingen de lay-out vergelijken. Bij het uitvoeren van de schrijftaak wordt expliciet aandacht besteed aan de passende lay-out.
41.7.	De eigen tekst nakijken. Voorbeeld: de leerlingen maken zich de gewoonte eigen om hun (digitaal) geschreven teksten met een spellingchecker en/of checklist te verbeteren.
41.8.	Bij een gemeenschappelijke schrijftaak talige afspraken maken, elkaars inbreng in de tekst benutten, evalueren, corrigeren en redigeren. Voorbeeld: de leerlingen werken eerst individueel of in kleine groepjes aan deelopdrachten, vervolgens werken ze stap voor stap aan hun gezamenlijk eindproduct. Tip: de leerlingen werken gefaseerd aan een schrijfoopdracht en bespreken na elke fase in duo's elkaars werk. Tip: de leerlingen vertrouwd maken met groepswork en de taakverdeling hierin.
41.9.	Rekening houden met de belangrijkste conventies van geschreven taal. Voorbeeld: de leerlingen vergelijken geschreven teksten en herkennen de verschillen eigen aan de graad van vertrouwdheid (tu-vous, aanwezigheid en formulering van aanspreek- of slotformules, gebruik van hoofdletters, punctuatie ...) en kunnen deze toepassen.

de leerlingen zetten hun kennis (ET 42 tot 44) functioneel in bij het uitvoeren van de schrijftaken

de leerlingen werken aan de attitudes (ET 45 tot 49) bij het uitvoeren van de schrijftaken

KENNIS

In de derde graad **bouwen** we **spiraalsgewijs verder** op de grammaticale en lexicale items van de eerste en tweede graad. Ze worden herhaald en verder uitgediept. Wat nieuw is in de 3^e graad wordt schuingedrukt aangegeven.

Voor de realisatie van deze leerplandoelstelling geeft de **linker kolom** de **decretaal vastgelegde kenniselementen** aan. In de **rechter kolom** “**Voorbeelden en tips**” gaan we in op **specifieke aandachtspunten voor de derde graad**. In functie van uw leerlingenpubliek kunnen hier andere accenten gelegd worden. Daar waar geen voorbeelden en tips vermeld staan, verwijzen we u naar de leerplannen van de eerste en de tweede graad.

Het is van het grootste belang om deze grammaticale en lexicale items zowel **schriftelijk** als **mondeling** te oefenen in **authentieke functionele contexten** en te focussen op **frequent voorkomende situaties** (zoals bv. bij de persoonlijke voornaamwoorden, het gebruik van de werkwoorden, de indirecte rede ...).

LEERPLANDOELSTELLING: 42		ET 42
<i>De leerlingen kunnen bij het uitvoeren van hun taaltaken de volgende grammaticale en complementaire lexicale elementen functioneel inzetten</i>		
42.1. PERSONEN, DIEREN EN ZAKEN TE BENOEMEN:		Voorbeelden en tips
1	Te verwijzen naar personen, dieren en zaken	ET 42.1.
	<ul style="list-style-type: none"> Zelfstandige naamwoorden: getal, telbaar en ontelbaar, genus 	
	<ul style="list-style-type: none"> Lidwoorden: getal, bepaald en onbepaald, genus, article zéro, article partitif 	Voor l'article zéro kunnen bepaalde constructies als lexicale elementen aangebracht worden (bv. maison à vendre, avoir faim, avec joie).
	<ul style="list-style-type: none"> Voornaamwoorden: <ul style="list-style-type: none"> persoonlijk: onderwerp, lijdend en meewerkend voorwerp, en/y bezittelijk aanwijzend 	Aandacht voor ça en cela, c'est en il est.

	<ul style="list-style-type: none"> Uitdrukkingen van hoeveelheden 	<p>Beperk het oefenen van het voluit getallen schrijven tot enkele functionele contexten.</p> <p>Voorzie frequent herhalingsoefeningen voor het begrijpen en lezen van cijfers en getallen (bv. geven en begrijpen van telefoonnummers, rekeningnummers, prijzen, jaartallen, eeuwen, breuken, koningen/keizers ...).</p> <p>Onbepaalde adjectieven en voornaamwoorden zoals: aucun, certains, chaque, plusieurs, tout (beperkt tot functioneel en frequent gebruik), quelques ...</p> <p>Uitdrukkingen zoals: beaucoup de, un tas de, énormément de, peu de, assez de; evenals lexicale uitdrukkingen zoals: une bouteille/une tranche/une boîte de.</p>
2	Personen, dieren en zaken nader te bepalen en te omschrijven	
	<ul style="list-style-type: none"> Bijvoeglijke naamwoorden 	<p>Blijvende extra aandacht voor</p> <ul style="list-style-type: none"> het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden versus bijwoorden; de plaats van het adjectief. <p>Ook adjectifs employés comme adverbes.</p> <p>Ook de meest frequente samengestelde adjectieven.</p> <p>Let op het verschil tussen een bijvoeglijk naamwoord en een bijwoord (bv. elle danse bien, c'est une bonne danseuse).</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Overeenkomst zelfstandig naamwoord - bijvoeglijk naamwoord 	Herhaling van speciale vormen zoals: vieux-vieil-vieille.
	<ul style="list-style-type: none"> Trappen van vergelijking 	Consolideren van de frequent gebruikte onregelmatige vormen zoals: bon - (le) meilleur et bien - (le) mieux.
3	Relaties aan te duiden	
	<ul style="list-style-type: none"> Betrekkelijke bijzinnen en <i>samengestelde betrekkelijke voornaamwoorden</i> 	<p>Enkelvoudige betrekkelijke voornaamwoorden: (ce) qui, (ce) que, dont, où.</p> <p>Samengestelde betrekkelijke voornaamwoorden: duquel, à laquelle, sur qui ...</p>

42.2. OM UITSPRAKEN TE DOEN:		Voorbeelden en tips	ET 42.2.
1	Te bevestigen, te vragen en te ontkennen		
	<ul style="list-style-type: none"> • Bevestigende, ontkennende, vragende, gebiedende zinnen 	Uitdrukkingen zoals: ne pas, ne plus, ne personne, ne rien, ne jamais, ni...ni..., sans + infinitif. 'Si' (als antwoord op een vraag met een ontkenning). Specifieke aandacht voor de plaats in de zin (bij samengestelde tijden) en voor frequente fouten zoals: déjà, ne pas encore, aussi, (ne pas) non plus. Intonation – est-ce que – inversion – mots interrogatifs – qu'est-ce que/qui – qui est-ce que/qui. Focussen op frequentie en connotatie van vraagvormen (mondeling: vooral intonatie; schriftelijk: vooral inversie; een eerder beperkt gebruik van ' <i>est-ce que</i> ').	
	<ul style="list-style-type: none"> • Overeenkomst tussen onderwerp en werkwoord 	Mon père et moi, nous ... C'est moi qui ai ... La plupart des ... + verbe au pluriel Aandacht voor <ul style="list-style-type: none"> • homoniemen bij werkwoordsuitgangen (bv. -ais, -ait, -aient); • accord du verbe avec le sujet bij twee pronoms voor het werkwoord (bv. nous vous téléphonons). 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vragende woorden 	Combien (de), quel(les) ...	
	<ul style="list-style-type: none"> • iets benadrukken 	Pronoms toniques 'Toi ou moi?' La mise en relief: 'C'est toi qui as ...' (met aandacht voor accord verbe-sujet)	
2	Te situeren in de ruimte		
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdrukken van ruimte, beweging, richting, afstand ... 	Gebruik van voorzetsels, en/y ... Lexicale uitdrukkingen zoals: werkwoorden die beweging uitdrukken, eenheden van afstand, de windrichtingen, bijwoorden ...	
3	Te situeren in de tijd		

	<ul style="list-style-type: none">• Uitdrukken van tijd, duur, frequentie, herhaling ...	<p>Les conjonctions de temps zoals: avant que, depuis que, dès que, jusqu'à ce que, pendant que (al dan niet gebruik van de subjonctif; aandacht voor emploi des temps du passé).</p> <p>Tijdmarkeerders zoals: la semaine passée, il y a, soudain, comme d'habitude, tous les jours, en hiver, (le) dimanche, autrefois, à l'époque, la veille, le lendemain, au 18ième siècle, en 2013 ...</p> <p>Bijwoorden zoals: premièrement, avant, après, toujours, souvent ...</p> <p>Voorzetsels: depuis, en, de...à, du...au, dans ...</p> <p>Le gérondif: gelijktijdige acties.</p>
	<ul style="list-style-type: none">• Vorming, waarde en gebruik van de tijden van de 'indicatif' voor de communicatie in de tegenwoordige, de verleden en de toekomstige tijd	<p>Vorming, waarde en gebruik van:</p> <ul style="list-style-type: none">• verleden tijden: passé récent, passé composé, imparfait, plus-que-parfait, passé simple (herkennen);• tegenwoordige tijden: présent, 'être en train de';• toekomstige tijden: futur proche, futur simple, futur antérieur. <p>Het is belangrijk om de leerlingen, bij overzichten van de tijden, te (blijven) wijzen op de verbanden tussen de enkelvoudige en samengestelde tijden (bv. plus-que-parfait gebruikt als hulpwoord de imparfait van être/avoir).</p> <p>Selecteer de werkwoorden op basis van frequentie in gebruik.</p> <p>Focus bij l'accord du participe passé op frequent gebruikte constructies; ook bij verbe conjugué + infinitif.</p> <p>De passieve constructie in de tegenwoordige, verleden en toekomstige tijd; l'emploi passif de 'se' in functionele contexten (bv. ça ne se fait pas).</p> <p>Frequente semi-auxiliaires herkennen en gebruiken (commencer à/par, finir de/par, faire/laisser; savoir/pouvoir, devoir, faillir ...).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Vorming, waarde en gebruik van de andere wijzen voor de communicatie 	<p>Vorming, waarde en gebruik van: infinitif, impératif, participe (gérondif), conditionnel, subjonctif.</p> <p>Vertrek steeds vanuit de waarde/het gebruik van de wijs (bv. een beleefde vraag stellen met de conditionnel, een gelijktijdige actie uitdrukken met de gérondif ...).</p> <p>Besteed vooral aandacht aan de frequentste (on-) regelmatige werkwoorden.</p> <p>Werk ook contrastief om letterlijk vertalen van werkwoords-vormen te vermijden (bv. door te + infinitif = gérondif).</p>
4	Te argumenteren en logische verbanden te leggen	
	<ul style="list-style-type: none"> Uitdrukken van reden, oorzaak en gevolg 	<p>Uitdrukkingen zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> reden, oorzaak: parce que, comme, puisque, vu que, à cause de, grâce à, par ... gevolg: donc, c'est pourquoi, de sorte que, ainsi, par conséquent ... <p>Lexicale uitdrukkingen zoals: entraîner, provoquer, être à l'origine de, causer ...</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Uitdrukken van doel 	<p>Uitdrukkingen zoals: pour + infinitif, afin de + infinitif, pour que, afin que, de sorte que ...</p> <p>Lexicale uitdrukkingen zoals: dans le but de, un objectif ...</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Uitdrukken van mening, (on)zekerheid en twijfel 	<p>Uitdrukkingen zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> mening: je pense que, je suis d'avis que, selon moi, d'après moi, je trouve que, à mon avis, j'estime que ... (on)zekerheid en twijfel: être sûr, être certain, être convaincu/persuadé que, douter, ne pas savoir, certainement, évidemment, sans doute ...

	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdrukken van (on)mogelijkheid en waarschijnlijkheid 	Uitdrukkingen zoals: être (im)possible, probable(ment), sans doute, peut-être ...
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdrukken van tegenstelling en toegeving 	Uitdrukkingen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • tegenstelling: au contraire, contrairement à, alors que, par contre, pourtant, quand même, cependant, d'une part... d'autre part, au lieu de, tandis que, même si... • toegeving: bien que, malgré (que), quoique, quoi que, qui que, où que ...
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdrukken van wil en gevoelens 	Verbes de volonté/sentiments + de/que (infinitif/subjonctif). Adjectifs de sentiments + de/que (infinitif/subjonctif) (bv. Je suis triste que ...). Interjections (cool, chouette, super, beurk, zut, mince ...).
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdrukken van hypothese en voorwaarde 	Uitdrukkingen met 'si' om een hypothèse (ir)réalisable uit te drukken. Uitdrukkingen zoals: à condition de/que, au cas où, en cas de, à moins que/de, pourvu que ... Gérondif (bv. Il aurait pu réussir en travaillant.)
5	Relatie en samenhang tussen de tekstgedeelten aan te duiden	
	<ul style="list-style-type: none"> • Samengestelde zinnen ook met onderschikking 	Zie: les conjonctions de subordination (temps, cause, moyen, but ...).
6	Te rapporteren	
	<ul style="list-style-type: none"> • Indirecte rede 	Indirecte rede/vraag met variatie in het hoofdwkwoord zoals: dire, ajouter, (se) demander, promettre, expliquer, admettre. Hoofdwkwoorden in de tegenwoordige en verleden tijd.

42.3. MET COMPLEMENTAIRE LEXICALE KENNIS BINNEN WOORDVELDEN¹¹ ZOALS		Voorbeelden en tips	ET 42.3
1	Persoon	naam, leeftijd, adres, telefoon, familie, kleding, gezondheid, lichaamsdelen, uiterlijke kenmerken, karaktereigenschappen ...	
2	Dagelijks leven	eten en drinken, dagdagelijkse handelingen en objecten ... vrijetijdsbesteding, vakantie en uitstappen, vervoermiddelen, verkeer, persoonlijke relaties, gevoelens sociale media ... huis en omgeving, huishoudelijke taken, huishoudelijke objecten, dagdagelijkse objecten, boodschappen doen, gezondheid en hygiëne ... huisdieren, vertrouwde dieren ...	
3	Schoolleven	school, klas, klasafspraken en -instructies, type opleiding, schoolmateriaal, studiekeuzes, vakken, uurroosters, schooldag ...	
4	Professioneel leven	ondernemingen, beroepen ...	
5	Relatie tot de anderen	beleefdheidsrituelen, gevoelens, normen en waarden, communicatie ...	
6	Tijd en ruimte	eeuw, jaar, seizoenen, maanden, dagen, uur, frequentie, chronologie van gebeurtenissen, tijdsmarkeerders, feesten ... landen, regio's, stad, landschappen ...	
7	Natuur	het weer flora, fauna, ecologie ...	
8	Gebeurtenissen	ontmoetingen, incidenten, ongelukken, natuurlijke fenomenen ...	
9	Diensten en beroepen	post, bank, politie, ziekenhuis, toeristische dienst, media, culturele activiteiten ...	
10	Kunst en cultuur	film, muziek, literatuur, schilderkunst, podiumkunsten ...	

¹¹ Bij de keuze werd rekening gehouden met de Référentiels B1 van het ERK en de woordvelden zoals aangegeven in de eindtermen 1ste graad.

Kennis en vaardigheden integreren: voorbeelden en tips
<p>Kenniselementen worden niet geïsoleerd aangebracht of ingeoefend. Onderstaande voorbeelden illustreren hoe men grammaticale en/of lexicale kenniscomponenten kan combineren met de vaardigheden. Bij het zoeken naar of screenen van teksten en oefenmateriaal, is het belangrijk deze functionele aanpak van kennis voor ogen te houden. Voor meer tips verwijzen we u naar de pedagogisch-didactische wenken die zich in de virtuele klas Frans op Smart-school bevinden.</p>
<p>Grammaticale en lexicale kennis inzetten bij spreken en gespreksvaardigheid</p>
<ul style="list-style-type: none">• De leerlingen voeren een discussie/debat/kringgesprek op basis van een aantal in de klas behandelde teksten rond een bepaald thema (bv. studiekeuze hoger onderwijs) (LPD 27). De leerlingen bespreken hun studiekeuze en die van hun klasgenoten en argumenteren a.d.h.v. uitdrukkingen van reden, oorzaak, gevolg, doel, mening, wil en gevoelens ... (LPD 42.2). Hierbij passen ze lexicale kennis toe binnen woordvelden als 'persoon, dagelijks leven, schoolleven, professioneel leven ...' (LPD 42.3).• De leerlingen vergelijken huisregels van scholen, sportclubs, bedrijven en vertellen welke verschillen ze ontdekt hebben (LPD 18). Hierbij gebruiken ze op correcte wijze uitdrukkingen om te vergelijken, hun mening te geven, tegenstellingen aan te duiden ... (LPD 42.2) en lexicale elementen uit de velden 'dagelijks leven, schoolleven en professioneel leven' (LPD 42.3).• De leerlingen vertellen het leven van een bekende persoon op basis van data en sleutelwoorden (LPD 19) en gebruiken hierbij op correcte wijze tijdmarkeerdere, jaartallen en verleden tijden (LPD 42.2), en lexicale kennis binnen de woordvelden zoals: 'persoon, media' (LPD 42.3).• De leerlingen interviewen elkaar en vertellen nadien wat ze over de geïnterviewde vernomen hebben (LPD 19). Hierbij gebruiken ze op correcte wijze de indirecte rede (LPD 42.2) en lexicale kennis binnen de woordvelden 'persoon, gebeurtenissen, relatie tot anderen ...' (LPD 42.3).
<p>Grammaticale en lexicale kennis inzetten bij luisteren</p>
<ul style="list-style-type: none">• De leerlingen beluisteren een opsporingsbericht (LPD 4) en kunnen a.d.h.v. de persoonsbeschrijvingen (LPD 42.3) de juiste foto aankruisen.• De leerlingen beluisteren een reisverhaal (LPD 3) en kunnen a.d.h.v. de gebruikte tijdsmarkeerdere (LPD 42.2) de chronologie weergeven.
<p>Grammaticale en lexicale kennis inzetten bij lezen</p>
<ul style="list-style-type: none">• Bij een artikel over de klimaatopwarming geven de leerlingen aan hoe acties van de mens geleid hebben tot de opwarming van de aarde (LPD 11). Hierbij gebruiken ze op correcte wijze uitdrukkingen van reden, oorzaak en gevolg (LPD 42.2) en lexicale kennis binnen woordvelden als 'tijd en ruimte' (LPD 42.3).• De leerlingen reconstrueren een verknipte tekst met instructies om iets te bestellen via internet ... (LPD 13). Ze zetten hierbij het woordveld 'media' in (LPD 42.3) en motiveren de reconstructie door te verwijzen naar de gebruikte verbindingswoorden (LPD 42.2).

Grammaticale en lexicale kennis inzetten bij schrijven
<ul style="list-style-type: none">• De leerlingen vatten de belangrijkste argumenten uit een opiniestuk (bv. over tienermoederschappen) samen (LPD 36) en gebruiken hierbij de gepaste verbindingswoorden en uitdrukkingen om te rapporteren, te argumenteren en logische verbanden te leggen (LPD 42.2). Hiervoor baseren ze zich op de lexicale kennis uit het woordveld 'gebeurtenissen' (LPD 42.3).• De leerlingen schrijven een betoog na input en brainstorming over een maatschappelijk probleem (bv. gewelddadige videospelletjes, wapenwet in Amerika, doping ...) (LPD 40) en gebruiken op correcte wijze uitdrukkingen van mening, (on)zekerheid en twijfel (LPD 42.2), en lexicale kennis binnen woordvelden als 'relatie tot anderen, media' (LPD 42.3).

LEERPLANDOELSTELLING: 43	ET 43
<i>De leerlingen kunnen reflecteren over taal en taalgebruik binnen de vermelde taalgebruikssituaties om zo hun functionele en ondersteunende kennis uit te breiden door:</i>	
43.1 reeds in de klas behandelde vormen en structuren te herkennen en ontleden;	
43.2 door te observeren hoe vormen en structuren functioneren, onder begeleiding regels te ontdekken en te formuleren;	
43.3 gelijkenissen en verschillen tussen talen ontdekken en hun kennis van andere talen in te zetten.	
Voorbeelden en tips	
43.1 Voorbeeld: de leerlingen herkennen talige kenmerken van een tekstsoort (impératif, superlatif bij een reclameboodschap) en reflecteren hierover. Voorbeeld: de leerlingen zoeken in verschillende teksten voorbeelden van behandelde structuren zoals de uitdrukkingen van mening, gevoelens ...	
43.2 Voorbeeld: de leerlingen leiden uit een tekst (bv. verslag) de regels af m.b.t. de indirecte rede.	
43.3 Tip: contrastief werken kan zinvol zijn voor bepaalde structuren (regarder/écouter (zonder voorzetsel) <-> kijken/luisteren naar; il y a (enkelvoud) ó er is/zijn (ook meervoud) ...) en faux amis (bv. to use/user). Tip: veel aandacht besteden aan verschillen en gelijkenissen in taalregisters, aanspreekvormen (tu-vous), morfologie tussen verschillende talen ...	

LEERPLANDOELSTELLING: 44 <i>de leerlingen kunnen verschillen en gelijkenissen onderscheiden in leefwijze tussen de eigen cultuur en de cultuur van een streek waar de doeltaal gesproken wordt</i>	ET 44
Voorbeelden en tips	
<p>Voorbeeld: de leerlingen bekijken publiciteitsboodschappen op de Vlaamse en Franstalige zenders en vergelijken deze.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen vergelijken feesten en tradities uit hun thuiscultuur met die in de Franstalige culturen.</p> <p>Voorbeeld: de leerlingen beluisteren of lezen hetzelfde actueel nieuwsitem uit de eigen en de Franstalige pers en vergelijken de wijze waarop dit gebracht wordt.</p>	

ATTITUDES

LEERPLANDOELSTELLING 45*¹²: <i>de leerlingen tonen bereidheid en durf om te luisteren, te lezen, te spreken, gesprekken te voeren en te schrijven in het Frans</i>	ET 45*
Voorbeelden en tips	
De leraar: <ul style="list-style-type: none">• zorgt voor een veilig klasklimaat en voor werkvormen waarin leerlingen alle kansen krijgen om te leren en ook fouten te maken.• stimuleert en moedigt aan, waarbij elke vordering geapprecieerd wordt.• moedigt de leerlingen aan om bij groepswork de doeltaal te gebruiken. Hij observeert de leerlingen en bekrachtigt positief het nemen van risico's bij spreken, het aanwenden van alle middelen om de communicatie gaande te houden ... De leerlingen: <ul style="list-style-type: none">• kunnen een logboekje/taalportfolio bijhouden van wat ze binnen en buiten de klas gelezen/beluisterd hebben ...• reflecteren regelmatig over hun taalgedrag. Dit kan a.d.h.v. een zelfevaluatie (vragenlijstje) m.b.t. hun bereidheid tot lezen, luisteren, spreken en schrijven.	

¹² Zoals reeds gezegd in het hoofdstuk "Opbouw van de leerplandoelen sjabloon", worden de attitudes met een asterisk aangeduid. Zij zijn enkel na te streven, niet te realiseren.

LEERPLANDOELSTELLING 46*: <i>de leerlingen streven naar taalverzorging</i>	ET 46*
Voorbeelden en tips	
<p>De leraar:</p> <ul style="list-style-type: none">• confronteert de leerlingen met humoristische voorbeelden van onverzorgd taalgebruik en vraagt hen hierover te reflecteren.• bezorgt de leerlingen een checklist voor mondelinge en schriftelijke taalverzorging.• observeert de leerlingen terwijl ze een schriftelijke of mondelinge opdracht uitvoeren in de klas. Mogelijke attitudegedragingen: woordenlijst raadplegen, nalezen, fouten zorgvuldig verbeteren ... <p>De leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none">• gebruiken spontaan een (online) woordenboek of naslagwerk.• geven positief kritische feedback aan anderen via peer- en groepsevaluatie en gebruiken de feedback van anderen om hun gesproken en geschreven teksten te verbeteren.• verzorgen de verbeteringen bij schrijftaken; zij verbeteren zelf hun spreekfouten; ze houden bij hoe ze aan grammatica- en woordenschatverwerving werken om hun taalvaardigheid te verbeteren.	

LEERPLANDOELSTELLING 47*: <i>de leerlingen tonen belangstelling voor de aanwezigheid van moderne vreemde talen in hun leefwereld, ook buiten de school, en voor de socioculturele wereld van de taalgebruikers</i>	ET 47*
Voorbeelden en tips	
De leraar:	
<ul style="list-style-type: none">• maakt de leerlingen attent op de vele talen die aanwezig zijn in de school, op de aanwezigheid van Frans in hun dagelijks leven, op de aanwezigheid van het Frans in het Nederlands en het Engels. Hij vraagt hen geregeld naar hun eigen ervaringen met de doeltaal buiten de school en laat hen zelfgekozen teksten meebrengen naar de klas (bv. liedjes, folders, stripverhalen, gedichtjes).• stimuleert correspondentie en uitwisselingen met Franstalige leeftijdsgenoten.• schenkt aandacht aan 'La semaine de la langue française', 'La journée de la francophonie', 'La semaine du film français', 'La foire du livre' ... Deze kunnen het belang van het Frans illustreren en kunnen motiverend werken.	
De leerlingen:	
<ul style="list-style-type: none">• kijken naar Franstalige zenders, luisteren naar radiostations en lezen Franstalige teksten.• bezoeken en gebruiken Franstalige sites (bv. populair televisieprogramma of internetfilmpje) die te maken hebben met hun leefwereld en communiceren erover en beantwoorden daarover een eenvoudige vraag.	

LEERPLANDOELSTELLING 48*: <i>de leerlingen staan open voor verschillen en gelijkenissen in leefwijze tussen de eigen cultuur en de cultuur van een streek waar de doeltaal gesproken wordt</i>	ET 48*
Voorbeelden en tips	
De leerlingen:	
<ul style="list-style-type: none">• stellen spontaan vragen over bepaalde cultuuruitingen tijdens gesprekken/discussies met 'locuteurs natifs' (bv. bij een uitwisseling, een chatsessie, een interview met een externe spreker in klas).• vergelijken eetgewoontes/recepten/beleving van bepaalde feesten zoals Sinterklaas, Halloween ...	

LEERPLANDOELSTELLING 49*: <i>de leerlingen stellen zich open voor de esthetische component van teksten</i>	ET 49*
Voorbeelden en tips	
De leerlingen: <ul style="list-style-type: none">• stellen zich open voor de talige en niet-talige aspecten van artistiek-literaire teksten zoals rijm en ritme.• beluisteren liedjes, lezen gedichten en illustreren deze met een collage of tekening.• brengen zelfgekozen Franstalige liedjes mee naar de klas.	

PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Wij verwijzen u graag door naar de virtuele klas Frans op Smartschool waar u tal van algemene pedagogische-didactische wenken kan vinden.

VOET

Wat en waarom?

Vakoverschrijdende eindtermen¹³ (VOET) zijn minimumdoelen die, in tegenstelling tot de vakgebonden eindtermen, niet specifiek behoren tot een vakgebied, maar door meerdere vakken en/of vakoverschrijdende onderwijsprojecten worden nagestreefd.

De VOET geven scholen de opdracht om jongeren te vormen tot de actieve burgers van morgen!

Zij moeten jongeren in staat stellen om die sleutelcompetenties te verwerven die een zinvolle bijdrage leveren aan het uitbouwen van een persoonlijk leven en aan de opbouw van de samenleving.

Het ordeningskader van de VOET bestaat uit een samenhangend geheel dat deels globaal en deels per graad geformuleerd wordt.

Globaal:

- een **gemeenschappelijke stam** met 27 sleutelvaardigheden
Deze gemeenschappelijke stam is een opsomming van vrij algemeen geformuleerde eindtermen, los van elke context. Ze zijn toepasbaar in alle opvoedings- en onderwijsactiviteiten van de school. Ze kunnen, afhankelijk van de keuze van de school, in samenhang met alle andere vakgebonden of vakoverschrijdende eindtermen worden toegepast;
- **zeven** maatschappelijk relevante toepassingsgebieden of **contexten**:
 - **lichamelijke gezondheid en veiligheid,**
 - **mentale gezondheid,**
 - **sociorelationele ontwikkeling,**
 - **omgeving en duurzame ontwikkeling,**
 - **politiek-juridische samenleving,**
 - **socio-economische samenleving,**
 - **socioculturele samenleving.**

Per graad:

- **leren leren,**
- **ICT** in de eerste graad,
- **technisch-technologische vorming** in de tweede en derde graad ASO.

Een zaak van het hele team

De VOET vormen een belangrijk onderdeel van de basisvorming van de leerlingen in het secundair onderwijs. Om een brede en harmonische basisvorming te waarborgen moeten de eindtermen van de gemeenschappelijke stam, contexten, leren leren, ICT en technisch-technologische vorming in hun samenhang behandeld worden. Het is de taak van het team om - vanuit een visie en een planning - vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen te combineren tot zinvolle gehelen voor de leerlingen.

Door de globale formulering krijgen scholen meer autonomie bij het werken aan de vakoverschrijdende eindtermen, waardoor de school meer mogelijkheden krijgt om het eigen pedagogisch project vorm te geven.

Het team zal keuzes en afspraken moeten maken over de VOET.

De globale formulering over de graden heen betekent niet dat alle eindtermen in alle graden moeten aan bod komen, dit zou een onbedoelde verzwaring van de inspanningsverplichting tot gevolg hebben. Bij het maken van de keuzes wordt verwacht dat elke graad in elke school een redelijke inspanning doet ten opzichte van het geheel van de VOET, rekening houdend met wat in de andere graden aan bod komt.

Doordat de VOET niet louter graadgebonden zijn, krijgt de school/scholengemeenschap de mogelijkheid om een leerlijn over de graden heen uit te werken.

¹³ In de eerste graad B-stroom spreekt men over vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen (VOOD). Aangezien zowel VOET als VOOD na te streven zijn, beperken we ons in de tekst tot de term VOET, waarbij we zowel naar het begrip vakoverschrijdende eindtermen als vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen verwijzen.

HET OPEN LEERCENTRUM EN DE ICT-INTEGRATIE

Het gebruik van het open leercentrum (OLC) en de ICT-integratie past in de totale visie van de school op leren en op het werken aan de leervaardigheden van de leerlingen. De inzet en het gebruik van ICT en van het OLC zijn geen doel op zich maar een middel om het onderwijsleerproces te ondersteunen.

Door de snelle evolutie van de informatietechnologie volgen nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij elkaar in hoog tempo op. Kennis en inzichten worden voortdurend verruimd. Er komt een enorme hoeveelheid informatie op ons af. De school zal de leerlingen moeten leren hier zinvol en veilig mee om te gaan.

Zelfstandig kunnen werken, in staat zijn eigen initiatieven te ontplooiën en over het vermogen beschikken om nieuwe ideeën en oplossingen in samenwerking met anderen te ontwikkelen, zijn essentieel. Voor het onderwijs betekent dit een ingrijpende verschuiving: minder aandacht voor de passieve kennisoverdracht en meer aandacht voor de actieve kennisconstructie binnen de unieke ontwikkeling van elke leerling. Die benadering nodigt leraren en leerlingen uit om voortdurend met elkaar in dialoog te treden, omdat je de ander nodig hebt om te kunnen leren. Het traditionele beeld van onderwijs zal steeds meer verdwijnen en veranderen in een dynamische leeromgeving waar leerlingen in eigen tempo en in wisselende groepen onderwijs zullen volgen. Dergelijke leerprocessen worden bevorderd door gebruik te maken van het OLC en van ICT-integratie als onderdeel van deze rijke gedifferentieerde leeromgeving.

Het open leercentrum als krachtige leeromgeving

Een open leercentrum (OLC) is een ruimte waar leerlingen, individueel of in groep, zelfstandig, op hun eigen tempo en op hun eigen niveau kunnen leren, werken en oefenen.

Om een krachtige leeromgeving te zijn, is een open leercentrum

- uitgerust met voldoende didactische hulpmiddelen,
- ter beschikking van leerlingen op lesmomenten en daarbuiten,
- uitgerust in functie van leeractiviteiten met pedagogische ondersteuning.

In ideale omstandigheden zou de ganse school een open leercentrum kunnen zijn. In werkelijkheid kan in een school echter niet op elke plaats en op elk moment een dergelijke leeromgeving gewaarborgd worden. Daarom kiezen scholen ervoor om een aparte ruimte als OLC in te richten om zo de leemtes in te vullen.

Voor de meeste leeractiviteiten volstaat een klaslokaal of informaticalokaal. Wanneer is het echter nuttig om over een OLC te beschikken?

- Bij een gedifferentieerde aanpak waarbij verschillende leerlingen bezig zijn met verschillende leeractiviteiten, kan het klaslokaal op vlak van zowel ruimte als middelen niet meer als enige leeromgeving voldoen. Dit is zeker het geval bij begeleid zelfstandig leren, vakoverschrijdend leren, projectmatig werken ... Vermits leerlingen bij deze leeractiviteiten een zekere vrijheid krijgen in het plannen, organiseren en realiseren van het leren, is de beschikbaarheid van extra ruimte en middelen soms noodzakelijk.
- Het leren van leerlingen beperkt zich niet tot de eigenlijke lestijden. Voor sommige opdrachten moeten zij beschikken over aangepaste leermiddelen buiten de eigenlijke lestijden. Niet iedereen heeft daar thuis de mogelijkheden voor. In functie van gelijke onderwijskansen, lijkt het zinvol dat een school ook momenten buiten de lessen voorziet waarop leerlingen van een OLC gebruik kunnen maken.

Om hieraan te voldoen, beschikt een OLC minimaal over volgende materiële mogelijkheden:

- ruim lokaal met een uitnodigende inrichting die een flexibele opstelling toelaat (bijv. eilandjes om in groep te werken);
- ICT: computers met internetverbinding, printmogelijkheid, oortjes, microfoons ...
- digitaal leerplatform waar alle leerlingen toegang toe hebben;
- materiaal waarvan de vakgroepen beslissen dat het moet aanwezig zijn om de leerlingen zelfstandig te laten werken/leren (software, papieren dragers ...) en dat bewaard wordt in een openkaststelsel;
- kranten en tijdschriften (digitaal of op papier).

In het ideale geval is er nog een bijkomende ruimte beschikbaar (liefst ook met ICT-mogelijkheden) die zowel kan gebruikt worden als 'stille' ruimte of juist omgekeerd om bijvoorbeeld leerlingen presentaties te laten oefenen (de grote ruimte is in dat geval de stille ruimte) of voor groepswork (discussiemogelijkheid).

Op organisatorisch vlak is het van belang dat met het volgende rekening wordt gehouden:

- het OLC wordt bij voorkeur gebruikt voor werkvormen en activiteiten die niet in het vaklokaal kunnen gerealiseerd worden;
- het is belangrijk dat bij een leeractiviteit begeleiding voorzien wordt. Deze begeleiding kan zowel gebeuren door de actieve aanwezigheid van een leraar als ook 'van op afstand' door middel van gerichte opdrachten, stappenplannen, studietips ...;
- het OLC is toegankelijk buiten de lessen (bijv. tijdens de middagpauze, een bepaalde periode voor en/of na de lessen).

Voor het welslagen is het aan te bevelen dat een OLC-beheerder aangesteld wordt. Deze beheerder zorgt o.a. voor inchecken, bewaren van orde, beheer van het materiaal en praktische organisatie en wordt bijgestaan door een ICT-coördinator voor de technische aspecten.

Door het specifieke karakter van het OLC is deze ruimte bij uitstek geschikt voor de realisatie van de ICT-integratie binnen de vakken maar deze integratie mag zich niet enkel tot het OLC beperken.

ICT-integratie als middel voor kwaliteitsverbetering

Onder ICT-integratie verstaan we het gebruik van informatie- en communicatietechnologie ter ondersteuning van het leren.

ICT-integratie kan op volgende manieren gebeuren:

- **Zelfstandig oefenen in een leeromgeving**
Nadat leerlingen nieuwe leerinhouden verworven hebben, is het van belang dat ze voldoende mogelijkheden krijgen om te oefenen bijvoorbeeld d.m.v. specifieke pakketten. De meerwaarde van deze vorm van ICT-integratie kan bestaan uit: variatie in oefenvormen, differentiatie op het vlak van tempo en niveau, geïndividualiseerde feedback, mogelijkheden tot zelfevaluatie.
- **Zelfstandig leren in een leeromgeving**
Een mogelijke toepassing is nieuwe leerinhouden verwerven en verwerken, waarbij de leerkracht optreedt als coach van het leerproces (bijvoorbeeld in het open leercentrum). Een elektronische leeromgeving (ELO) biedt hiertoe een krachtige ondersteuning.
- **Creatief vormgeven**
Leerlingen worden uitgedaagd om creatief om te gaan met beelden, woorden en geluid. De leerlingen kunnen gebruik maken van de mogelijkheden die o.a. allerlei tekst-, beeld- en tekenprogramma's bieden.
- **Opzoeken, verwerken en bewaren van informatie**
Voor het opzoeken van informatie kunnen leerlingen gebruik maken van o.a. cd-roms, een ELO en het internet.
Verwerken van informatie houdt in dat de leerlingen kritisch uitmaken wat interessant is in het kader van hun opdracht en deze informatie gebruiken om hun opdracht uit te voeren.
De leerlingen kunnen de relevante informatie ordenen, weergeven en bewaren in een aangepaste vorm.
- **Voorstellen van informatie aan anderen**
Leerlingen kunnen informatie aan anderen meedelen of tonen met behulp van ICT-ondersteuning met tekst, beeld en/of geluid onder de vorm van bijvoorbeeld een presentatie, een website, een folder ...
- **Veilig, verantwoord en doelmatig communiceren**
Communiceren van informatie betekent dat leerlingen informatie kunnen opvragen of verstrekken aan derden. Dit kan via e-mail, internetfora, ELO, chat, blog ...

- Adequaaf kiezen, reflecteren en bijsturen
De leerlingen ontwikkelen competenties om bij elk probleem verantwoorde keuzes te maken uit een scala van programma's, applicaties of instrumenten, al dan niet elektronisch. Daarom is het belangrijk dat zij ontdekken dat er meerdere valabele middelen zijn om hun opdracht uit te voeren. Door te reflecteren over de gebruikte middelen en door de bekomen resultaten te vergelijken, maken de leerlingen kennis met de verschillende eigenschappen en voor- en nadelen van de aangewende middelen (programma's, applicaties ...). Op basis hiervan kunnen ze hun keuzes bijsturen.

MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN¹⁴

Om dit leerplan in optimale omstandigheden te realiseren, moet de leraar Frans over de noodzakelijke uitrusting en didactisch materiaal kunnen beschikken. Dit houdt in:

- een behoorlijk vaklokaal met ruimte voor aankleding (posters, wandkaarten, foto's, knipsels ...) en gemakkelijk verplaatsbaar meubilair om interactieve werkvormen mogelijk te maken,
- een bord,
- een scherm en beamer,
- een degelijke geluidsinstallatie,
- een vaste of mobiele tv- en dvd-speler (indien er geen computer voor dataprojectie aanwezig is),
- de cd's en/of dvd's die horen bij de gebruikte leermiddelen,
- een zakwoordenboek Frans/Nederlands en Nederlands/Frans per 2 leerlingen,
- grammatica's ... (inclusief cd-rom's),
- minimum 1 computer met internetaansluiting voor consultatie en/of dataprojectie en vlotte toegang tot meerdere computers.

Een dergelijk uitgerust lokaal is niet voor elke les nodig maar wel wenselijk.

¹⁴ Inzake veiligheid is de volgende wetgeving van toepassing:

- Codex
- ARAB
- AREI
- Vlarem.

Deze wetgeving bevat de technische voorschriften die in acht moeten genomen worden m.b.t.:

- de uitrusting en inrichting van de lokalen;
- de aankoop en het gebruik van toestellen, materiaal en materieel.

Zij schrijven voor dat:

- duidelijke Nederlandstalige handleidingen en een technisch dossier aanwezig moeten zijn;
- alle gebruikers de werkinstructies en onderhoudsvoorschriften dienen te kennen en correct kunnen toepassen;
- de collectieve veiligheidsvoorschriften nooit mogen gemanipuleerd worden;
- de persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig moeten zijn en gedragen worden, daar waar de wetgeving het vereist.

EVALUATIE

ALGEMENE PRINCIPES

Evaluatie behoort tot de autonomie van de school. Zij tekent binnen het wettelijke kader (SO 64) haar eigen evaluatiebeleid uit. Aansluitend hierop ontwikkelt de vakgroep Frans haar eigen visie en evaluatiepraktijk.

De vakgroep kan onder meer over volgende items afspraken maken:

- de organisatie van de evaluatie en de remediëring;
- de criteria en hun gewichten;
- de instrumenten voor proces- en productevaluatie;
- de communicatie met ouders en leerlingen (bv. vakafspraken aan de leerlingen en ouders bezorgd bij het begin van het schooljaar, rapporteren van resultaten van evaluatie, rapportcommentaren ...).

Een eenduidig en transparant evaluatiesysteem komt de kwaliteit van het onderwijs ten goede. Daarom is het belangrijk om ook over de vreemde talen heen tot een consensus over de evaluatiepraktijk te komen.

Wanneer de school opteert een extra uur (dit is dus niet het extra uur binnen de pool moderne talen) in te richten, dient erover gewaakt te worden dat alle leerlingen van deze studierichting beoordeeld worden op basis van dezelfde doelstellingen, nl. deze uit de basisvorming. De evaluatie van dit extra uur kan evenwel extra informatie geven voor de onderwijsloopbaanbegeleiding en advisering bij het attest. Het kan niet dat een leerling niet slaagt omwille van een tekort op dit extra uur.

WENKEN BIJ EVALUATIE

De leerplandoelstellingen vormen uiteraard het vertrekpunt van elke evaluatie.

Zowel bij dagelijks werk als bij examens worden de vijf vaardigheden evenwichtig geëvalueerd.

Het is ook belangrijk om op te merken dat de vraagstelling voor testen niet verschillend mag zijn van de opdrachten die de leerlingen tijdens de verschillende oefenopdrachten in de klas kregen.

DAGELIJKS WERK

Kennis, vaardigheden en vakattitudes bepalen de resultaten voor dagelijks werk. Om dit alles te evalueren kan de leraar o.m. volgende technieken en instrumenten gebruiken:

- toetsen (korte mondelinge/schriftelijke overhoringen, herhalingstoetsen);
- vaardigheidsgerichte (groeps)opdrachten met evaluatiecriteria;
- oefeningen in de klas en thuis;
- realistische en betekenisvolle projecten;
- observaties van attitudegedragingen;
- reflectie over het leerproces (co-, peer- en zelfevaluatie).

Toetsen, opdrachten en projecten worden evenredig verdeeld over het schooljaar, op basis van het aantal lestijden per week en in samenspraak met de vakgroep en het leerkrachtenteam. De planning, de doelen en de vorm van de evaluatie worden gecommuniceerd aan de leerlingen.

De vakgroep vertaalt de vakattitudes uit de leerplannen in enkele concreet waarneembare attitudegedragingen die tijdens het leerproces kunnen vastgesteld worden door de leerling zelf of geobserveerd worden door medeleerlingen of de leraar.

De leerlingen kunnen in een portfolio hun vorderingen bijhouden en aantonen.

Uit alle evaluatiegegevens kan de leraar belangrijke conclusies trekken over:

- de studiehouding van zijn leerlingen;
- het beheersingsniveau van kennis en vaardigheden van zijn leerlingen;
- de leervorderingen van zijn leerlingen;
- de resultaten van zijn eigen functioneren en didactisch handelen.

De evaluatiegegevens kan men cijfermatig, met symbolen (+/-) en verbaal inventariseren. Er kan ook een evaluatie-enquête van de leerkracht gehouden worden waarbij de leerlingen de leerkracht evalueren. Dit is bijzonder interessant om het eigen handelen bij te sturen.

Alle evaluatiedocumenten hebben een pedagogische waarde: ze tonen waar de leerling staat en kunnen de basis zijn voor een goed geleide foutenanalyse en een remediëringstraject. Het is dus essentieel om de evaluaties grondig te bespreken en door de leerlingen te laten bijhouden.

De leerling en zijn ouders moeten voldoende en regelmatig geïnformeerd worden over de vorderingen, bv. a.d.h.v. een digitaal puntenboekje of via de agenda. Ook resultaten van remediëringsopdrachten of -processen naar aanleiding van vastgestelde tekorten moeten gecommuniceerd worden aan de leerling en zijn ouders.

EXAMENS

Examens houden een productevaluatie in van kennis en vaardigheden. Bij elke examenreeks komen alle vaardigheden aan bod. De puntenverdeling tussen de verschillende onderdelen van het examen behoort tot de bevoegdheid van de vakgroep die daarover overleg pleegt en haar keuzes motiveert.

Het is raadzaam de leerlingen tijdig en duidelijk over de wijze van examineren in te lichten. Zowel voor het schriftelijk als voor het mondeling examen worden duidelijke afspraken gemaakt met de leerlingen i.v.m. de invulling, de evaluatiecriteria en het verloop van de proef.

Bij de selectie van de leerplandoelstellingen die men op een examen wil evalueren, kan men zich de vraag stellen welke doelstellingen essentieel zijn voor het volgend semester of schooljaar.

Net zoals de evaluatiedocumenten van dagelijks werk, hebben ook de examens een pedagogische waarde: ze tonen waar de leerling staat en kunnen de basis zijn voor een goed geleide foutenanalyse en een remediëringstraject. Het is dus essentieel om de examens ter inzage voor te leggen en grondig te bespreken.

Modelantwoorden kunnen hierbij de volgende elementen bevatten:

- de correcte antwoorden of een beschrijving van de verwachte tekstkenmerken (bv. inhoudelijke elementen, linguïstische aspecten, adequaat taalgebruik ...);
- getolereerde afwijkingen van de verwachte oplossing;
- een puntenverdeling of - voor open vragen - een evaluatierooster met uitgeschreven cijfercode voor elk criterium.

Het samen in de vakgroep ontwikkelen en/of bespreken van examens, het analyseren van de examenresultaten van leerlingen om hier bijsturing en remediëring aan te koppelen zijn sterke pijlers van een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk.

U vindt in de virtuele klas Frans bijkomende wenken en informatie m.b.t. evaluatie.

BIBLIOGRAFIE

U vindt een uitgebreide bibliografie en sitografie in de virtuele klas Frans op Smartschool.